2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 62 (1388), 2025 йил 27 март, пайшанба

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИДАН ТЕЖАМКОРЛИК БИЛАН ФОЙДАЛАНИШ ИСТЕЪМОЛ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 26 март куни энергия ресурсларини иқтисод қилиш, истеъмол самарадорлигини ошириш ҳамда улардан оқилона фойдаланиш чора-тадбирлари бўйича йиғилиш ўтказди.

Энергия ресурсларининг энг кўп сарфи, аввало, иқтисодиёт тармоқларига тўғри келади. Эски даврларда қурилган заводлар экология ва энергия самарадорлик талабларига жавоб бермаган. Йиллар давомида модернизацияга етарли эътибор берилмаган. Баъзи жойларда электр ва газ кунлаб бўлмаган. Саноат корхоналарида истеъмол ва йўқотишлар кўп бўлган.

Шу боис, сўнгги йилларда иқтисодиёт соҳалари энергия самарадорлик жиҳатидан янгиланмоқда. Йирик корхоналар ва энергетика тармоқлари кесимида алоҳида дастур амалга оширилмоқда.

2030 йилга бориб, мамлакатимиз аҳолиси 41 миллионга етиши, иқтисодиёт 2 карра ўсиши кутиляпти. Бу энергия ресурсларига бўлган талабни ҳозиргидан 1,5 карра оширади. Шунинг учун янги лойиҳаларни ишга тушириб, қувватни кўпайтириш билан бирга энергияни тежаш чораларини кўриш зарур.

Йиғилишда мутасаддилар шу борадаги ишлар ва келгуси режалар тўғрисида ахборот берди.

Президентимиз кўрсатмасига мувофиқ, ўтган йилги тажрибани давом эттириб, жойларда энергияни тежаш имкониятлари олимлар иштирокида илмий асосда ўрганилмоқда. Хусусан, Самарқанд, Сирдарё ва Жиззахдаги ўрганишларда 870 миллион киловатт-соат электр ва 420 миллион куб метр газни иқтисод қилишнинг янги имкониятлари аниқланди. Масалан, бу вилоятлардаги кичик ва ўрта саноат корхоналарида 35 мингга яқин эскирган ускуналарни тежамкорига алмаштириб, йилига 385 миллион киловатт-соат электр ва 50 миллион куб метр газ тежаш мумкин.

Туман ва маҳаллаларда энергияни иқтисод қилиш бўйича имкониятлар жуда кўп. Масалан, 300 та маҳаллада 100 мегаваттли кичик қуёш станциялари барпо қилиб, шу йилнинг ўзида 45 миллион куб метр газ тежаса бўлади. Бундан ташқари, канал ва сойларда қуриладиган мингдан зиёд микро ГЭСлар ҳисобига қўшимча 175 миллион киловатт-соат электр ишлаб чиқарилади.

Кўчаларни ёритишга ҳам йилига 200 миллион киловатт электр сарфланяпти. Қуёш панелли чироқлар ўрнатилса, истеъмол 2 карра камаяди.

Шу каби имкониятлар ҳисобидан бу йил 1,1 миллиард куб метр табиий газ ва 2,6 миллиард киловатт-соат электрни иқтисод қилиш бўйича қўшимча режа олинди.

Давлатимиз раҳбари, биринчи навбатда, йирик саноат корхоналарида замонавий тежамкор ускуналар ўрнатиш, энергия исрофини камайтириш зарурлигини таъкидлади. Ҳукуматга бу соҳада янгича ижро ва назорат тизимида ишлаш топширилди.

Ишхоналар ва уй-жойларда энергияни тежаш маданиятини ошириш ҳам муҳим. Электр ва газни беҳудага ёқиб қўймаслик, қуёш панеллари ва бошқа муқобил манбалардан фойдаланиш ҳам анча ҳажмни тежайди.

Фарғона водийси вилоятларида аҳоли зич жойлашганини ҳисобга олиб, уларни энергия билан таъминлашда алоҳида ёндашув ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди. Бу тажриба босқичма-босқич бошқа ҳудудларда ҳам жорий этилиши кўзда тутилмоқда.

ЎзА

ЗАМОНАВИЙ ЙЎЛЛАР ЛОГИСТИКА ЗАНЖИРИНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ

Давлатимиз раҳбарига автомобиль йўллари қуриш лойиҳаларининг бориши тўғрисида ахборот берилди.

Мамлакатимизда жами 184 минг километрдан зиёд автомобиль йўли бор. Таҳлилларга кўра, халқаро аҳамиятга эга йўлларимизнинг 25 фоизи катта юкламада ишлаяпти. Масалан, кунига 32 минг автомобилга мўлжалланган “Тошкент — Самарқанд” йўлида 45 мингта транспорт қатнаяпти. Тирбандлик сабабли баъзан бунга 6 соатгача вақт кетяпти. 2030 йилга бориб, ҳаракат жадаллиги 80 мингдан ошиши мумкин.

Ўзбекистон Президентининг 2023 йил 10 октябрдаги қарорида замонавий автомобиль йўлларини ташкил этиш истиқболлари белгиланган эди. Бундан кўзланган асосий мақсад, биринчи навбатда, аҳолига қулайликлар яратиш, миллий иқтисодиётда логистика занжирларини мустаҳкамлашдир.

Мазкур қарорга мувофиқ, Тошкентдан Самарқандга ва Андижонга элтувчи муқобил йўллар қуриш устида иш олиб борилмоқда. Жумладан, Жаҳон банки иштирокида “Тошкент — Андижон” йўли лойиҳалаштирилди. Январда уни қуриш бўйича халқаро тендер эълон қилинди. Қисқа вақтда унга 30 дан ортиқ нуфузли хорижий компаниялар қизиқиш билдирди.

Умумий узунлиги 314 километр бўлган бу тезюрар магистрал фойдаланишга топширилиши натижасида Тошкент билан Андижон орасидаги қатнов вақти 5 соатдан 3 соатгача қисқаради. Шунингдек, бу ялпи ички маҳсулотни 2,6 фоизга ошириб, автоҳалокатларни 40 фоизга камайтириш имконини беради.

Яна бир лойиҳа Тошкент билан Самарқандни боғловчи қўшимча йўл қуришга қаратилган. Хорижий мутахассислар иштирокида унинг техник-иқтисодий асослари ишлаб чиқилган. Бу янги йўлнинг узунлиги 300 километр атрофида бўлади. Унинг натижасида Тошкент билан Самарқанд ўртасида қатнов вақти 4,5 соатдан 2,5 соатгача қисқаради. Ҳозирги мавжуд йўлда тирбандлик анча камаяди.

Умуман, бу янги йўллар барча замонавий талабларга жавоб берадиган, муқобил ва қулай бўлади. Уларда ҳайдовчи ва йўловчилар учун турли пуллик хизматлар йўлга қўйилади. Бунёдкорлик жараёнида маҳаллий қурилиш корхоналари ҳам қатнашиши мумкин бўлади.

Транспорт вазири мазкур лойиҳалар ҳолати бўйича тақдимот қилди. Геодезия ишларини жадаллаштириб, йўллар ҳудудини тайёрлаш, қурилишга маблағ ва пудратчиларни жалб қилиш масалалари кўриб чиқилди.

ЎзА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

РАМАЗОН ҲАЙИТИНИ НИШОНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Янги Ўзбекистонда “Инсон қадри учун, инсон бахти учун” деган эзгу ғоя асосида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар туфайли халқимиз фаровонлигини ошириш, кўпмиллатли жамиятимизда тинчлик-осойишталик, дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш борасидаги ишлар сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилмоқда.

Буларнинг барчаси бағрикенглик, саховат ва шукроналик тимсоли бўлган муборак Рамазон ойини мамлакатимизда тинч-тотув, файзли ва шукуҳли муҳитда ўтказишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Буни эл-юртимиз ўртасида инсонпарварлик, ўзаро ҳурмат ва меҳр-оқибат, кам таъминланган ва эҳтиёжманд шахслар, ёрдамга муҳтож оилаларга эътибор ва ғамхўрлик кўрсатиш каби юксак инсоний фазилатлар айни кунларда янада яққол намоён бўлаётгани ҳам тасдиқлайди.

Улуғ айём — муқаддас Рамазон ҳайитини ана шундай хайрли ишларни изчил давом эттирган ҳолда ҳар томонлама муносиб кутиб олиш, ўтказиш ва унинг моҳиятида мужассам бўлган эзгу қадрият ва анъаналарни кенг тарғиб этиш мақсадида **қарор қиламан**:

1. Жорий йилда Рамазон ҳайитининг биринчи куни **30 март — якшанба** кунига тўғри келиши ҳақидаги Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг ахбороти маълумот учун қабул қилиниб, мамлакатимизда 2025 йил **30 март** куни Рамазон ҳайити байрами сифатида кенг нишонлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 208-моддасига мувофиқ:

а) ишланмайдиган байрам куни ҳисобланувчи Рамазон ҳайитининг биринчи куни 2025 йилда якшанба — дам олиш кунига тўғри келиши муносабати билан ушбу дам олиш куни 31 март — душанба кунига кўчирилиши;

б) бунда ишлаб чиқариш-техник ва ташкилий шароитлар (мавжуд узлуксиз ишлаб чиқариш, аҳолига ҳар куни хизмат кўрсатиш, навбатчилик асосида ишлаш ва бошқалар) туфайли ишланмайдиган байрам кунлари тўхтатиб қўйиш мумкин бўлмаган ишларни бажаришда дам олиш кунлари кўчирилмаслиги маълумот учун қабул қилинсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари Дин ишлари бўйича қўмита, Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги ва бошқа ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда ҳудудларда Рамазон ҳайитини халқимизнинг **миллий анъана ва урф-одатларига уйғун ҳолда** ўтказиш бўйича тегишли чора-тадбирларни амалга оширсин.

Туризм қўмитаси Транспорт вазирлиги билан биргаликда юртдошларимиз учун Рамазон ҳайити кунларида **мўътабар зиёратгоҳлар ва тарихий қадамжоларга зиёратларни ташкил этиш** мақсадида қулай шароит ва имкониятлар яратсин.

4. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Рамазон ҳайитини нишонлаш билан боғлиқ тадбирларни кенг ёритиш тавсия этилсин.

5. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Р.Қ.Давлетов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2025 йил 26 март

Ота-боболаримиз Рамазонни чинакам яхшилик ойи дейишади. Зеро, ушбу ойда меҳр-оқибат, хайру саховат янада зиёда бўлади. Шу йил 25 март куни давлатимиз раҳбари иштирокида ўтказилган ифторлик маросимида ҳам айни жиҳатлар ёдга олиниб, ушбу шарофатли ойда гўзал диёримизда мана шундай файзли маросимни эл-юртимиз билан биргаликда ўтказиш насиб этгани учун Аллоҳ таолога беҳисоб шукроналар айтилди.

ҲАЁТ ЭЗГУЛИК, ЯХШИЛИК ТУФАЙЛИ ЁРУҒ ВА БАРДАВОМДИР

Давлатимиз раҳбарининг “Муборак Рамазон ойини муносиб тарзда ўтказиш тўғрисида”ги қарори эълон қилинганига ҳам бир ой бўлибди. Ўша пайт ушбу ҳужжатда халқимиз учун эзгулик, бирдамлик, олижаноблик ва шукрона тимсоли бўлган қутлуғ Рамазон ойини муносиб кутиб олиш ва юқори савияда ўтказиш, диний-маърифий, маданий қадриятларимизни асраб-авайлаш ҳамда улуғлашга доир қатор вазифалар белгиланганини ўқиб, барчамиз хурсанд бўлганимиз айни ҳақиқат. Бинобарин, ўтган вақт мобайнида юртимиз бўйлаб ҳам давлатимиз, ҳам саховатпеша юртдошларимиз томонидан беҳисоб хайру саховат тадбирлари, савобли амаллар бажарилди. Фазилатли ой давомида юртимиздаги 9,5 мингга яқин маҳаллада кам таъминланган ва эҳтиёжманд оилаларда ифторлик дастурхонлари ёзилгани бу борадаги хайрли ишлардан бир шингил, холос.

“Рамазон — саховат, бирдамлик ва бағрикенглик ойи” шиори остида ўтказилган бундай хайрли маросимлар инсон қадрини улуғлаш, пок мақсадли барча юртдошларимизни янада бирлаштиришга хизмат қилмоқда.

Зеро, Президентимиз алоҳида таъкидлаб ўтганидек, **“...Чиндан ҳам, бу ҳаёт айнан эзгулик ва яхшилик туфайли доимо ёруғ ва бардавомдир”.**

Қуйида бир гуруҳ юртдошларимизнинг давлатимиз раҳбарининг ушбу ифторлик маросимидаги нутқига доир фикр-мулоҳазалари билан танишасиз.

Давоми 2-бетда

Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясида хотин-қизларни ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш бўйича республика комиссиясининг кенгайтирилган видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси раиси, Хотин-қизларни ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш бўйича республика комиссияси раиси Қудратилла Рафиқов олиб борди.

ИККИ МИЛЛИОН ИШЛИ АЁЛ

БУ ШУНЧА ОИЛАНИНГ ТУРМУШИ ЯХШИЛАНАДИ, ФАРОВОНЛИГИ ОШАДИ ВА ДАВЛАТДАН РОЗИ БЎЛАДИ ДЕГАНИ

Видеоселектор йиғилишида марказий студиядан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати раиси Танзила Норбоева, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари — Оила ва хотин-қизлар қўмитаси раиси Зулайҳо Маҳкамова, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси ва тармоқ касаба уюшмалари республика кенгашлари мутасаддилари қатнашди.

Давоми 4-бетда

Ортга қайтмас ислоҳотлар

ИШОНЧ, ЖЎШҚИН ҚУДРАТ ИЗДИҲОМИ

Куни кеча муборак Рамазон ойи муносабати билан ташкил этилган ифторлик маросимида қатнашдик. Мамлакатимиз ҳудудлари бўйлаб ёзилган эҳсон дастурхони атрофида жам бўлган минглаб юртдошларимиз иштирокидаги улкан саховат, бағрикенглик, меҳрли сиёсат издиҳомида Президентимиз сўзлаган нутқ мазмун-моҳияти барчамизга маънавий қувват ва руҳий озиқ берди.

Эзгулик ва хайрли амаллар қанот ёзади. Элдаги шукроналик қут-барака бўлиб ёғилади. Давлатимиз раҳбарининг нутқини жон қулоғимиз билан тинглар эканмиз, кўз олдимизда бўлаётган тарихий ўзгаришлар руҳидан қувонч ҳиссини туя бошлаймиз.

Ана шу кўтаринки кайфият таъсирида тадбирдан чиқиб, хаёлимдан ўтган ғужғон фикрларни қоғозга тиза бошладим.

Сенда бўлса — элга ўтар, элда бўлса — сенга

...Шаҳарнинг сершовқин ва тирбанд кўчаларида баҳор нафаси кезади. Йўл четидаги ўрик ва олчалар қийғос гуллаган. Ёмғирдан сўнг ҳаводан тоғ нафаси келади. Бундай вақтда сайр қилиш тан ва руҳга қувват беради. Сайрдан сўнг яна иш томон келар эканман, банкомат ёнидаги киши иши битгач, тез юриб олдинга ўтди. Беш-олти қадам нарида уни ёши элликка яқинлашган ҳамроҳи кутиб турарди. Ўрта бўйли, буғдой ранг бу киши йўғон овозда йўлдошини сўроққа тутди:

— Банкомат ишлаяптими, узоқ қолиб кетдингиз?

— Ишлаяпти, нақд долларим бор эди, банкоматда сўм қилиб, бирдан пластик картамга тушириб олдим. Уйга пул зарур экан, картадан ўтказиб юбордим.

— Шу банкоматлар қулай бўлиб қолдида, — деди бояги киши ўша-ўша йўғон овозда. Ҳамроҳи унинг гапини тасдиқлади. Сўнг иккиси яна нималарнидир гаплашиб мендан олислади. Уларнинг суҳбатидан сўнг яқин йиллардаги ўзгаришлар ҳақида ўйлаб кетдим.

Ҳозир банкоматдан пулни нақд қилиш, валютани эркин алмаштириш оддий ҳол. Ваҳоланки, яқин-яқингача валюта алмаштириш, пластик картамиздаги пулни нақдлаштириш ёки у орқали тўлов қилиш азоб эди. Хусусан, валютанинг қора бозор ва банкда алоҳида нархи бўларди. Биргина ҳаётий мисол, машина сотиб олиш учун қора бозордан қиммат курсда валюта олинар ва автосалонга банк белгилаган арзон қийматда топшириларди. Ана шу орадаги фарқнинг ўзи каттагина йўқотиш ҳисобланар, маблағ айланмасидаги бу каби сунъий тўсиқлар оёққа солинган тушов эди. Шундай вазиятда тадбиркорлик қилиш, бир сўмни икки сўмга айлантириш қанчалик машаққат эканини соҳа одамлари яхши билади.

Ўшанда ҳар йили юзлаб тадбиркорлар банкротлик эълон қиларди. Қизиғи, яна шунча миқдорда янги тадбиркорлар пайдо бўларди. Чунки банкрот бўлган ҳам, янги иш бошлаган ҳам аслида бир кишига тегишли, ҳужжатда раҳбари ўзгарган субъектлар эди. Улар шу орқали солиқдан қочар, айланма маблағини яширишга уринарди. Ачинарлиси, уларга имконият бериш, тадбиркорга ҳам мададкор кераклигини тушуниш ўрнига соҳага янги тўсиқлар қўйиларди. Рўйхатдан ўтиш йил сайин қийинлашиб борар, банкротликка қарши курашнинг янги йўллари ўйлаб топиларди. Оқибатда тадбиркор вақти, қуввати ва маблағини ташкилотни тугатиш ва янгисини ташкил этиш учун асос топишга сарфларди. Лўнда қилиб айтганда, тадбиркорнинг ишбилармонлиги, уқуви яшаб қолиш йўлини ахтаришга сарф этиларди.

Табиийки, солиқлардан қочиш ва ташкилотини банкротликка тайёрлаб бориш учун маблағ нақд пул шаклида айлантириларди. Бу ўз-ўзидан бозорга таъсир этарди. Дўконларда пластик карта орқали савдо қилиш деярли имконсиз эди. Тадбиркор бой бўлса, халқ фаровон яшаши ҳақидаги ҳикматнинг асл моҳияти шу ерда аниқ кўринади. Ахир халқимиз “Сенда бўлса — элга ўтар, элда бўлса — сенга” деган мақолни шунчаки айтмаган.

Яқин ўтган кунлардаги бу манзарани бежиз эсламадик. Президентимизнинг ифторлик маросимидаги нутқида ўтган йилнинг ўзида кўмакка муҳтож инсонларга 16 триллион сўмлик моддий ёрдам ва нафақалар берилгани, кам таъминланган оилаларга мансуб 51 минг бола боғчага жойлаштирилгани, уларнинг 176 минг аъзосига тиббий кўмак кўрсатилгани, 182 минг нафари эса ижтимоий хизматлар билан қамраб олингани таъкидланди.

Буларнинг замирида мамлакатимизда ўтган йилларда тўйинган тадбиркорлик муҳитининг ўрни бўлакча. Гап шундаки, бугун тадбиркорларга яратиб берилган шароитлар, керакли имтиёзлар натижасида янги Ўзбекистонда мутлақо янгича ишбилармонлик муҳити яратилди.

Давоми 3-бетда

Рамазон — саховат, бирдамлик ва бағрикенглик ойи

ҲАЁТ ЭЗГУЛИК, ЯХШИЛИК ТУФАЙЛИ ЁРУҒ ВА БАРДАВОМДИР

Бошланиши 1-бетда

ФАЗИЛАТЛИ ОЙДА ҚИЛИНГАН ДУОЛАР ИЖОБАТИ

Меҳмонхон ЖАББОРОВ,
Жиззах вилояти
бош имом-хатиби

Рамазон мусулмон оламида энг муборак ва фазилатли ойлардан бири ҳисобланади. Муқаддас китобимиз — Қуръони карим ҳам ушбу ойда нозил қилинган. Рамазон ойида Яратганнинг раҳмат ва мағфирати ёғилади, ибодатлар қабул, дуолар ижобат, хайрли амалларга беҳисоб савоблар ёзилади. Шунинг учун барча ушбу ойда савобли ишлар қилишга ошиқади.

Рамазон ойининг энг хайрли тадбирларидан бири рўзадор кишиларга бериладиган ифторликдир.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан муборак Рамазон ойида мамлакатимиздаги нуроний оқсоқоллар, меҳнат фахрийлари, зиёлилар, турли дин, миллат ва конфессиялар вакиллари иштирокида ифторлик ўтказиш анъанага айланиб боряпти. Ҳеч шубҳасиз, мана шундай тадбирлар кўпмиллатли халқимизни бир-бири билан янада яқинлашади, ўзаро меҳр-оқибатни зиёда қилади. Аҳамиятлиси, давлатимиз раҳбари ифторлик маросимида шахсан иштирок этди.

25 март куни республикамиз бўйлаб ўтказилган ифторлик олдидан Президентимиз яна бир бор барча юртдошларимизни муборак Рамазон ойи билан табриклади, биз — дин вакиллари олдига фарзандларимизни илм-маърифатга тарғиб этиш, ёт ғоялар таъсиридан сақлаш борасида аниқ вазифалар қўйди.

Дарҳақиқат, илм дунё ва охират нажоти ҳисобланади. Муқаддас Қуръони каримнинг илк нозил бўлган ояти ҳам “Иқро!” (“Ўқи!”) деб бошланган.

Фарзандларимиз илм-маърифатли, замонавий касб-ҳунарларнинг етук мутахассиси бўлиши учун барча шарт-шароитларни яратиб берсак, уларнинг онгида, аввало, она юртига, оиласига нисбатан меҳр туйғуларини шакллантирсак, ислом динининг ҳақиқий мазмун-моҳиятини тушунтирсак, улар келажакда, албатта, ватанимиз корига ярайдиган баркамол инсонлар бўлиб вояга етади ва турли ёт ғоялар таъсиридан сақланади.

Дунёнинг турли минтақаларида ўзаро келишмовчиликлар, урушлар, диний радикализм авж олмоқда. Мана шундай нотинч, таҳликали замонда ёшларимиз онги ва шуурини эгаллашга қаратилган турли хавф-хатарлардан сақлаш, уларни илм олишга, тўғри йўлга ундашнинг муҳим аҳамияти бор.

Дуода гап кўп. Дуолар қабул бўладиган кунларда турибмиз. Рамазон ойи шарофати билан юртимизнинг кўплаб масжидларида, жумладан, Жиззах вилоятидаги 117 та масжидда хатми Қуръон ўтказиляпти. Ҳар куни хатмоналарда, ифторликларда мамлакатимизнинг тинчлик-осойишталиги, равнақи, ободлиги, халқимиз дастурхони фаровонлиги бардавом бўлишини сўраб дуолар қилинмоқда.

Илоҳо, дуоларимиз ижобат бўлиб, азиз юртимиз доимо тинч, осмонимиз мусаффо бўлсин!

Файзли ва барокатли Рамазон ойида миллатлар ва динлараро тотувлик, аҳиллик ва ҳамжиҳатлик, меҳр-мурувват, кўмакка муҳтож, ногиронлиги бўлган ҳамда эҳтиёжманд инсонларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдек эзгу фазилатларимиз янада кенг намоён бўлмоқда.

ХАЙРЛИ ИШЛАРДА ШАХСИЙ НАМУНА УСТУВОР

Манзура ВАЛИЕВА,
Шайхонтоҳур туманидаги
“Янгиобод” маҳалла фуқаролар
йиғини раиси

Жумладан, жойларда кам таъминланган ва боқувчиси йўқ оилалар, ногиронлиги бўлган кишилар, ёлғиз кексалар ҳолидан хабар олиниб, ифторлик тадбирлари ташкил этилаётгани, кўплаб оилаларга ифторлик тадбири учун турли озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилаётгани халқимизнинг нақадар саховат-пешалигини кўрсатади.

Куни кеча юртимиз бўйлаб ташкил этилган ифторлик тадбирида ҳам Қуръони карим оятлари тиловат қилиниб, дунёга тинчлик, мамлакатимизга ободлик, хайрли ислоҳотларга бардавомлик, оилаларга осуда, фаровон ҳаёт, файзу барокат тилаб, дуога қўл очилди.

Тадбирда давлатимиз раҳбари юртимиз ҳожиларининг ҳам кўплаб хайрли ишларда шахсий намуна кўрсатиб, ўрнак бўлаётгани барчамизни хурсанд қилаётгани ҳақида гапириб, бундай савобли ишлар учун уларга чин кўнгилдан ташаккур айтамиз, деган сўзларини бевосита тинглаб, маҳалламиздаги фидойи инсонлар кўз олдимдан ўтди.

Ҳудудимизда 20 нафардан ортиқ ҳожи бор. Улар ҳар ишда бизга кўмакчи бўляпти. Ёшлар билан маърифий учрашувлар ташкил этиш, тарбиявий ишлар олиб бориш каби режаларимизни ҳожиларимизсиз тасаввур этолмаймиз. Айнан уларнинг ташаббуси билан кам таъминланган, боқувчисини йўқотган, эҳтиёжманд оилаларга мунтазам моддий ёрдам кўрсатиб келинади. Улар ўсиб келаётган ёш авлод ватанпарвар, маънавиятли, маърифатли, ота-онасига, юртига хизмат қиладиган содиқ, солиҳ фарзандлар бўлиши учун ўз ҳиссасини қўшишга бел боғлаган.

Наврўз байрами арафасида маҳалламиз аҳли билан ташкиллаштирилган кўчат экиш тадбирида ёшлар қатори нуронийларимиз ҳам ғайрат кўрсатди. “Яшил макон” умуммиллий лойиҳасига ҳисса қўшишни ўзига бурч деб билган ҳожиларимиз иштирокида маҳалламиз ҳудудига кўплаб дарахт ва гул кўчатлари экилди, масжид ва қабристон атрофлари обод қилинди.

Дарҳақиқат, фарзандларимизни илм-маърифатга тарғиб этиш, ёт ғоялар таъсиридан сақлаш борасида имом-хатибларимиз, кўпни кўрган отахон ва онахонларимиз, маҳалла фаоллари, ҳожиларимизнинг ўрни беқиёс. Айниқса, табаррук жойларда зиёратда бўлган ватандошларимиз ибратли фазилатлари, жамият ҳаётидаги фаол иштироки билан барчамизга намуна бўлмоқда.

Шуҳрат РИЗАЕВ,
Маданият вазирлиги ҳузуридаги
Кинематография агентлиги
директори

раҳбарини Францияниг энг юксак давлат мукофоти — Фахрий легион ордени билан тақдирлагани ташрифнинг энг кутилмаган воқеаси бўлди.

Бу орденнинг берилиши алоҳида хизматларнинг давлат даражасида эътироф этилиши ва шон-шарафнинг энг юқори белгисидир. Таъсис этилганидан буён халқаро даражада юксак нуфуз ва обрў-эътиборга эга шахслар бу мукофотга муносиб кўриб келинган.

Мазкур орден ҳозиргача Франция ва дунёдаги энг нуфузли мукофотлардан бири бўлиб қолмоқда. Давлатимиз раҳбари шарафига Елисей саройида уюштирилган давлат қабул маросимида юқори мартабали меҳмон ҳурмати учун Франция Президенти Эммануэль Макрон ўзбек тилида сўзлагани таҳсинга сазовор. Франциядек қудратли давлат раҳбарининг ўзбек тилида лутф қилиши дунё жамоатчилигини ҳайратлантирди.

Куни кеча ёзилган ифторлик дастурхонида барча миллат ва элат вакиллари жам бўлди. Бу ҳам, ўз навбатида, Ўзбекистон бағрикенг, меҳмондўст мамлакат эканининг бир намунасидир.

ҲАМЖИҲАТЛИК ВА ОСОЙИШТАЛИГИМИЗ НИШОНАСИ

Рамазон — одамлар учун ҳидоят манбаи. Яхшилик, меҳр-мурувват, саховат, жисмоний ва руҳий покланиш ойи. Фазилатларга бой муддат. Шунинг учун ҳам инсонлар эзгу амаллар қилишга ошиқади. Ўзаро бирдамликка интилади.

Бу ойда тутилган рўза, албатта, савобли ишлар билан яшашга ўргатиш баробарида раҳм-шафқат, сабр-бардош, бағрикенглик туйғуларини ҳам тарбиялайди.

Шу ўринда Рамазон ойида Президентимизнинг Францияга давлат ташрифи тўғрисида озгина тўхталиб ўтсам. Хусусан, Президент Эммануэль Макрон давлатимиз

> **Президентимиз халқимизни ҳамиша ҳамжиҳат бўлишга, бирлашиб яшаш ва меҳнат қилишга даъват этади. Ифторликда қатнашган юртдошларимиз мамлакатимиздаги тинчлик, осудалик, ободлик ва фаровонлик бардавом бўлишини тилаб дуолар қилди.**

Қадр кечаси арафасида бўлган ушбу тадбирда қилган дуоларимизни Яратган Ўзи ижобат қилсин.

ТИНЧЛИК БЕРГАН НЕЪМАТ

Полвон ТЎЛИЕВ,
“Нуроний” жамғармаси
Қарши тумани бўлими раиси

Шундай улуғ айём кунларига етказганига шукр. Кўп олисда эмас, айнан бизнинг болалигимиз ўтган даврларга эътибор қаратадиган бўлсак, кишида ачиниш ҳисси пайдо бўлиши шубҳасиз. Ёшим етмишга яқинлашиб қолди. У пайтлари инсон қадри деган тушунчанинг ўзи бўлмаган, десам адашмаган бўламан. Айниқса, қишлоқ хўжалиги соҳаси кўпчилигимизнинг бахтли ва нурафшон кунларимизни ўғирлаган. Пахта даласи, ёшми, қарими, байрам ёки яхши кунми, фарқламасди, сўраб ўтирмасди. Ҳаётимизда фақатгина иш, меҳнат бор эди, назаримда. Инсонийликдан, қадрдан гап очсангиз, ё ялқовга чиқардингиз, ё хоин бўлардингиз.

Ортда қолгани рост бўлсин. Мана, инсон ўзи истагандек ҳаёт кечириши мумкин эканку! Аслида, бугун ҳар бир ўтган вақтнинг қадрига етишимиз керак.

Давлатимиз раҳбари бошчилигида 25 март куни бутун мамлакатимиз бўйлаб ўтказилган ифторликда фахрийлар, ёши улуғ кексалар, турли миллат вакиллари, меҳмонлар иштирок этди.

Кўп қатори мен ҳам қатнашдим. Барчамизнинг кўнглимиз шодланди. Яратганга илтижо қилиб, элимизга тинчлик, фаровонлик тиладик. Билсангиз, бунинг замирида инсон қадри юксалиши, меҳр ва оқибат, тинчлик, барқарорлик деган бебаҳо неъмат ётибди. Албатта, Рамазон ойида халқимизга хос одат бор, бу хайр-саховат ҳисобланади. Шундай барокатли кунларда кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож кишиларга ёрдам бериш, беморлар ҳолидан хабар олиш азалий урфларимиздан. Шу кунларда бу ишларга алоҳида эътибор қаратилиши ҳам бежиз эмас.

Яна бир бор таъкидлашни истардимки, мана шундай улуғ айёмларнинг ўтиши осойишталикнинг бир кўринишидир. Дунё қалқиб, ўзга юртларда кўплаб инсонлар тинч ва осуда жой истаб юрган бир пайтда бугун юртдошларимизнинг уйида тўй, меҳр-саховат тадбирлари ўтмоқда. Бунинг учун фақат ва фақат шукрона айтишимиз керак. Сабаби мана шу шукроналигимиз замирида орзуларимиз ушаляпти, фарзандларимиз камолга етмоқда. Юртимиз истиқболи порламоқда.

Илоҳим, юртимиз жамолига кўз тегмасин. Яхши кунлар доим ҳамроҳимиз бўлсин. Ҳар бир неъматнинг қадрига етсак, қаддимиз янада юксалаверади.

Жамила ШЕРМУҲАММЕДОВА,
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгаши депутати

Давлатимиз раҳбари Президентлик лавозимига киришган илк кунлардан бошлаб жонажон ватанимизнинг барқарор тараққиёти, ривожланган мамлакатлар қаторидан ўрин эгаллаши, юртдошларимизнинг фаровонлигини ошириш, бугунги кунидан розилигига эришиш каби олижаноб мақсадлар йўлида жуда тиғиз иш режимида фаолият юритмоқда. Кейинги икки-уч ҳафтани олайлик: давлатимиз раҳбари Францияга давлат ташрифи билан борди, Тошкент шаҳридаги қурилиш ва ободонлаштириш ишлари билан танишди, кейин Самарқандда бўлди.

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

ИЛМУ МАЪРИФАТ ЖАМИЯТ ТАЯНЧИ

Бу орада қатор давлатлар раҳбарлари билан мулоқотда бўлди, делегацияларни қабул қилди, халқаро ташкилотлар вакиллари билан учрашди. Мамлакатимизнинг қатор соҳа ва тармоқларини ривожлантириш бўйича йиғилишлар ўтказди. Қолаверса, олдинда кутилаётган бундан ҳам муҳим учрашувларга тайёргарлик кўрилмоқда.

Энди тасаввур қилинг: Президентимиз мана шундай тиғиз иш режимига қарамай, 25 март куни ифторлик маросимида иштирок этиб, нутқ сўзлади.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчлик ва барқарорлик — бизнинг энг катта бойлигимиз, дея алоҳида қайд этди. Бу нимадан далолат беради? Албатта, тинчлик, хотиржамлик ва ҳамжиҳатлик ҳукм сурган жойда ҳеч ким, ҳеч қачон хор бўлмайди. Бундай юртга барака ёғилади, инсон том маънода қадр топади.

> **Рамазон ойида адо этиладиган солиҳ амаллар эвазига мўмин-мусулмонлар кўпдан кўп ажр-савобга эга бўлади. Чунки табаррук ойда Аллоҳ таолонинг раҳмату мағфирати ҳар қачонгидан-да кўпроқ тушади.**

Юртдошларимиз Президентимизнинг “Муборак Рамазон ойини муносиб тарзда ўтказиш тўғрисида”ги қарори асосида халқимиз учун эзгулик, меҳр-оқибат ва шукроналик тимсоли бўлган қутлуғ ойни қатор тегишли ташкилотлар билан биргаликда ҳудудларда миллий анъана ва қадриятларга ҳамоҳанг тарзда муносиб ўтказмоқда. Давлат ва жамоат ташкилотлари, кўплаб саховатпеша инсонлар ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли вакиллари ҳолидан хабар олиб, хайру саховат, инсонпарварликнинг юксак намунасини кўрсатяпти.

Қайд этилганидек, бугун мамлакатимизда “Инсон қадри учун, инсон бахти учун” деган эзгу ғоя ҳамма ишда асосий дастурга айланмоқда. Фуқароларнинг ҳуқуқлари, виждон эркинлиги таъминланаётгани Рамазон ойида янада яққол намоён бўляпти. Муқаддас динимиз буюрган хайрли амаллар — аҳиллик ва ҳамжиҳатлик, меҳр-саховат, сабру қаноат, ахлоқ-одоб, илму маърифат фазилатлари жамиятимизда тобора мустаҳкам қарор топяпти.

Энг асосийси, бугун азалдан тарихий, анъанавий дўстлик ришталари, дин муштараклиги, урф-одат ва маданий қадриятларнинг ўхшашлиги каби умумий жиҳатлар боғлаб турган қўшни мамлакатлар билан чегараларимиз очиқ, қардош ва биродарларимиз билан дўстона муносабатларимиз кундан кун яхшиланмоқда. Зеро, дўстлик инсонларни, шу билан бирга, давлатларни ҳам бир-бирига боғлайдиган, доимо эзгуликка чорлайдиган буюк фазилат.

Таъкидлаш жоизки, саховат, бирдамлик ва бағрикенглик ойида эҳтиёжмандлар, илм-маърифат йўлида изланаётган ёшларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, оила ришталарини мустаҳкамлаш каби хайрли ишлар амалга оширилди. Шунингдек, маҳаллаларда ўзаро тушуниш ва ишонч муҳитини кучайтириш, ҳурмат ва меҳр-оқибат қадриятларини тараннум этиш, атроф-муҳитни асраб-авайлаш, муқаддас қадамжо, зиёратгоҳ ва қабристонларни ободонлаштириш, кўчат экишдек динимиз ҳам, анъаналаримиз ҳам ёқтайдиган ишлар қилинаётгани барчамизни хурсанд қилди.

> **Илоҳим, ватанимиз янада обод, халқимиз ҳаёти бундан-да фаровон, юртимизда ҳукм сураётган тинчлик-осойишталик, ҳамжиҳатлик муҳити барқарор бўлсин.**

Хушхабар

Президентимиз ўтган йили 19 март куни “Тошкент йўловчи вагонларини қуриш ва таъмирлаш заводи” акциядорлик жамиятига ташрифи давомида янги вагон ишлаб чиқариш бўйича топшириқ берган эди. Шундан келиб чиқиб, бу ерда “Янги Ўзбекистон” номли замонавий дизайнга эга йўловчи вагонларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

“ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” НОМЛИ ВАГОНЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛДИ

Узунлиги 26 метрли йўловчи вагонлари қулай ва кенг купели ётоқ жойга эга. Ҳар бир купе ҳаво ҳароратини назорат қилувчи алоҳида қурилмалар билан жиҳозланган. Шунингдек, замонавий электр чойнак, мобил телефонни қувватлаш мосламаси, йўловчилар хотиржамлигини таъминлаш учун видеокузатув мосламалари мавжуд.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Заводда, шунингдек, 12 та вагондан иборат янги “дизель поезд” қисқа муддатда ўзлаштирилиб, Тошкент — Бухоро — Тошкент йўналиши бўйича қатновга қўйилди. Ушбу поезд 2 та ВИП, 4 та бизнес, 4 та эконом классдаги вагон, 1 та ресторан вагон ҳамда таркибни қувватлаш учун 1 та дизель вагонидан ташкил топган.

— Мазкур поездда кўплаб қулайликлар мавжуд, — дейди “Тошкент йўловчи вагонларини қуриш ва таъмирлаш заводи” акциядорлик жамиятининг ишлаб чиқариш бўйича директори Б.Эшмуродов. — Масалан, ёз ва қиш ойларида совитиш ҳамда иситиш тизими узлуксиз ишлайди. Поезд бошқа йўловчи вагонларида мавжуд бўлмаган технологик имкониятларга ҳам эга. Ишлаб чиқарилаётган йўловчи вагонлари қўшни давлатларга ҳам сотилмоқда.

Заводда ўтган йили 35 та йўловчи вагони ишлаб чиқарилган бўлса, жорий йилда бу кўрсаткични 70 тага етказиш кўзда тутилган. Келгусида улар сони йилига 100 тага етказилади.

Рустам ҲАЙДАРОВ,
журналист

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН | ДАВР НАФАСИ

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz.uz

2025 йил 27 март, 62-сон

Ортга қайтмас ислоҳотлар

ИШОНЧ, ЖЎШҚИН ҚУДРАТ ИЗДИҲОМИ

Салим ДОНИЁРОВ

Бошланиши 1-бетда

Бугунги тадбиркор кечаги тадбиркор эмас

Президентимиз Шавкат Мирзиёев жорий йил 19 март куни кичик ва ўрта бизнес вакиллари билан учрашув ўтказди. Ушбу учрашув кичик ва ўрта бизнес вакиллари учун янги даврни бошлаб берди. Ана шу учрашув чоғида кўплаб тадбиркорларимиз давлат раҳбарига ташаббус ва таклифларини айтди. Ўз ўрнида уларнинг жўяли таклифлари қўллаб-қувватланди. Масъулларга зарур кўрсатма ва топшириқлар берилди.

Туб ислоҳотлар сабаб янги Ўзбекистон тадбиркорлари соҳада етакчи бўлиш, жаҳон бозоридан мустаҳкам ўрин олиш ҳақида ўйлайдиган ишбилармонларга айланди. Уларнинг дунёқараши, иш тутуми ҳам тубдан ўзгарди. Чунки уларда эртанги кунга бўлган мустаҳкам ишонч бор. Бу ишонч анъанага айланган учрашув, давлат раҳбари ва тадбиркор ўртасидаги очиқ мулоқотлар доирасида тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Бундай мулоқотлар соҳадаги муаммоларни аниқлаш, масалаларга ечим беришда муҳим фактор бўлиб хизмат қиляпти.

Ахир асл ҳолатни ўша соҳанинг эгалари яхши билади. Улар камчиликларни ҳам, ютуқларни ҳам келтириб чиқараётган омилларни таҳлил эта олади. Шунга қараб, қандай режа қилиш кераклигини ҳам билади. Шу боис, Президентимиз тадбиркорларни шахсан ўзи тинглаяпти. Масалалар ечими учун замин яратиб бермоқда. Бунинг натижаси ҳам қувонарли, албатта. Хусусан, жорий йилдан кичик бизнесга 300 миллион сўмгача кредит берила бошланди. Энди охирги бир йилда йириклашиб, кичик ёки ўрта корхонага айланган тадбиркорларга шунинг 150 миллион сўми гаровсиз берилади. Шунингдек, оилавий тадбиркорлар ҳам 50 миллион сўмгача гаровсиз кредит олиши мумкин бўлади.

Бизнесни молиялаштиришда муқобил манба сифатида венчур фондлар оммалашмоқда. Беш йилда улар иштирокида 145 миллион долларлик 53 та стартап лойиҳа амалга оширилган.

Буни кенгайтириш мақсадида давлат банклари томонидан яна 3 та венчур компания очилиб, 50 миллион доллар фонд шакллантирилди. Хориждан ҳам яна 50 миллион доллар жалб қилинади. Бу бизнесни бошлаётган тадбиркорлар учун қўшимча имконият дегани. Муҳими, бундай лойиҳалар иқтисодиётга янги йўналиш, технология, инновация ва юқори қўшилган қиймат олиб киради.

Яқин-яқингача бундай рақам ва имкониятлар ҳақида хаёл қилиш ҳам мушкул эди. Ўзгаришлар сабаб янги Ўзбекистон ишбилармонлари халқаро миқёсда ўз ўрни ва бозорига эга бўлиб бормоқда. Биргина мисол, Президент билан мулоқотда “Tass Vision” компанияси раҳбари Шаҳзод Умрзоқов ўз фаолияти ҳақида сўзлаб, кейинги йиллардаги ўзгаришлар динамикасини кўрсатиб берди.

— Мактаб, лицейда ўқиб юрган пайтларим дадам ишлайдиган автобазада чиптачи бўлганман. Ҳозирги кунда эса сунъий интеллектга асосланган компания раҳбариман, — дейди ёш тадбиркор Шаҳзод Умрзоқов. — Беш йил ичида биз 7 та мамлакатда хизмат кўрсатиш даражасига эришдик. Эътиборли жиҳати, қамровимиз фақатгина МДҲ мамлакатлари эмас, балки Монголия, Туркия, БААда ҳам фаолият юритамиз.

Ёш тадбиркорнинг таъкидлашича, у асос солган компания сунъий интеллект асосида чакана савдони оширишга ёрдам берар экан. Компания шу кунгача 130 та йирик чакана савдо компанияси билан ҳамкорликни йўлга қўйган. 1700 дан ортиқ дўконларга махсус дастур ўрнатиб берган. Ушбу дастур харидорларнинг қизиқиши, савдо жараёнини камера ёрдамида ўрганиб, маркетингни таҳлил қилиб беради.

Компания дастури орқали 2022 йилда миллий венчур фонддан 150 минг доллар инвестиция олган. Кечагина чиптачи бўлиб юрган йигитнинг компаниясини 2024 йилда халқаро венчур фондлар 7 миллион долларга баҳолаган. Бу “Tass Vision” 2 йил ичида миллий венчур фонд баҳосини 7 баробар оширган дегани. Энди ёш тадбиркор иш кўламини янада кенгайтириш, экспорт ҳажмини ошириш борасида изланиш олиб бормоқда. Ислоҳотларнинг самараси мана шундай аниқ рақамлар орқали бўй кўрсата бошлагани қувонарли. Бундай ҳаётий мисоллар янги Ўзбекистонда тадбиркорлик соҳасидаги кескин ўсиш ва ўзгаришнинг бир қанча муҳим жиҳатларини ўртага чиқаради.

Биринчидан, тадбиркорларда ислоҳотларга, эртанги кунга кучли ишонч пайдо бўлди. Энди улар қандай яшаб қолиш ҳақида эмас, дунё бозоридан ўрин олиш, хорижий ҳамкорларни кўпайтириш чоралари ҳақида ўйламоқда.

Иккинчидан, тадбиркорлик қилиш учун катта миқдордаги кредитлар олиш осонлашди. Айни пайтда бундай маблағларни ўзлаштириб, фаолиятини кенгайтиришдан чўчимайдиган ишбилармонлар сафи кескин ошди.

Учинчидан, энг муҳим фактор — тадбиркорларнинг дунёқараши ўзгарди. Улар энди маҳсулотни бир жойдан олиб, бошқа ерда сотадиган тужжор эмас. Балки маҳсулот ишлаб чиқариб, хомашёни маҳаллийлаштириш ҳақида изланиш олиб, бораётган том маънодаги ишбилармонлардир.

Ўзгаришлар ҳаётийлиги

Дарҳақиқат, бугун тадбиркорларнинг дунёқараши бутунлай ўзгарган. Шу ўринда ҳақли савол туғилади, бунга қандай эришдик?

Янги Ўзбекистон қисқа вақтда оддий ва мураккаб йўлни босиб ўтди. Оддийлиги шундаки, тадбиркорлар учун ҳамма биладиган тўсиқларни йўқотиш керак эди. Бунинг учун рўйхатдан ўтишни осон ва шаффоф қилиш, солиқ тизимини ислоҳ этиш, божхона, хорижий корхоналар билан валюта алмашишни соддалаштириш, кредит олиш ва фаолиятни молиялаштириш каби йўналишларда туб ислоҳотларга зарурат бор эди. Мураккаблиги мазкур ислоҳотларни амалда бажариш, масъуллар ва тадбиркорлар дунёқарашини ўзгартира олиш, уларни янгиланишга ишонтириш эди.

Инсон дунёқарашини ўзгартириб, жамиятда ишонч уйғотишдай машаққатли юмуш йўқ. Шу боис, Амир Темур бобомиз **“Салтанат тўнини кийгач, танимдан ҳаловат кетди”,** деган эди. Янги Ўзбекистон қисқа вақтда мана шундай машаққатли йўлни мардона босиб ўтди. Натижа эса қувонарли!

Жамиятда тадбиркорлар тинч, эркин ва фаровон ҳаётимиз гаровидир, деган қатъий қараш шаклланди. Айни пайтда **тадбиркор — элга мададкор** деган улкан масъулиятни зиммасига олган шахсларга имкониятлар, қўллаб-қувватлашнинг қонуний асослари яратилди.

Муҳими, ҳар бир ўзгариш ҳаётийлиги билан инсонлар қалбида ишонч уйғотди. Дастлаб валюта алмаштириш осонлашди. Очиқ бозор тамойилларидан келиб чиқиб, банклар хориж валютасининг ўзбек сўмига нисбатан қийматини мустақил белгилайдиган бўлди. Булар тадбиркорларга илк имкониятлар эди. Шундан сўнг божхона, солиқ, хориж маблағларини хусусий секторга жалб этиш, хусусийлаштириш каби йўналишларда туб ўзгаришлар қилинди.

Оддий мисол, кўпгина дўконлар, айниқса, қишлоқ жойларда ноқонуний фаолият юритарди. Бундан ўша ҳудуддаги масъуллар хабардор эди. Маҳалла, туман ҳокимлиги тадбиркорлар рўйхатига ўша ноқонуний дўконларни ҳам киритарди. Турли байрамлар, тадбирларда улар ўзига хос “солиқ”қа тортилиб, ҳомийликка жалб этиларди. Шаҳарлардаги айрим кичик ишлаб чиқариш цехлари ҳам шу “қоида” асосида фаолият кўрсатарди. Ўзгаришлар сабаб ушбу тадбиркорлар қонуний фаолият юритишга ўтди.

Журналист сифатида яхши биламан, ислоҳотларнинг дастлабки йилларида “яширин иқтисодиёт”нинг мамлакат ва халқ манфаатларига зарари ҳақида жуда кўп тарғибот ишлари олиб борилди. Хусусан, “Янги Ўзбекистон” газетасида ҳам устоз журналистлар, иқтидорли ёшлар ва иқтисод соҳасининг етакчи мутахассислари кўплаб чиқишлар қилди. Бугун ўзбек матбуотида бу мавзуга эҳтиёж деярли йўқ.

Матбуот — жамият кўзгуси. Бугун матбуотимизда дунё иқтисодиётидаги долзарб масалалар асосий мавзу бўлиб турибди. Булар “яшил иқтисодиёт”га жадал ўтиш, сунъий интеллектни соҳада татбиқ этиш ва ундан самарали фойдаланиш каби жиҳатлардир. “Яшил иқтисодиёт” нафақат табиатга кўмак, балки техник тараққиётнинг белгиси ҳам ҳисобланади. Чунки замонавий технологиялар-сиз тўлалигича “яшил иқтисодиёт”га ўтиш имконсиз. Сунъий интеллект эса тараққиётнинг энг юксак чўққиларидан бири. Демак, бугун янги Ўзбекистон тадбиркорлари тафаккури, орзу интилишлари халқаро миқёсдаги кўламга чиққан!

Бунга қандай эришдик?

Биринчидан, асоссиз текширишларга барҳам берилди.

Иккинчидан, “яширин иқтисодиёт” аниқланганда жазолаш эмас, имкон бериш йўли тутилди. Тадбиркорларга давлат рўйхатидан ўтиб, солиқ тўлаб ишласа, имтиёзларга эга бўлиши, фаолияти Президент ҳимоясида экани, хусусий мулк дахлсизлиги борасидаги ўзгаришлар тушунтирилди. Иккита иш ўрни яратган тадбиркор қонун ва Президент ҳимоясида экани бот-бот такрорланди. Бу ҳолга кўникишга қийналган айрим масъуллар билан жиддий ишланди. Умуман, мамлакатда замонавий тадбиркорлик тафаккурини шакллантириш борасида нима зарур бўлса бажарилди.

Буларнинг барчаси тадбиркорларнинг дунёқараши ўзгаришга хизмат қилди. Олис қишлоқларда ҳам экспорт билан шуғулланадиган тадбиркорлар пайдо бўлди. Масалан, бозорларимизда яқин-яқингача қишнинг охирлари ёки эрта баҳорда картошка, пиёз каби қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига узундан узоқ навбатлар кутиларди. Таҳлиллар муаммо шу турдаги маҳсулотнинг кам етиштирилганида эмас, балки уларни сақлаш билан боғлиқ эканида кўринарди.

Ўзбекистон заминида етиштирилган ҳўл мевалар витаминларга бой, шифобахш, дея ҳақли равишда мақтанардик. Аммо супермаркетлар тармоғида, асосан, хориждан импорт бўлган ҳўл мевалар сотиларди. Ваҳоланки, ёз ва куз фаслида пишиб етилган ҳосилнинг катта қисмини сақлаш тизими йўқлиги туфайли улар ерга тўкилиб, исроф бўларди.

Кейинги йиллардаги ислоҳотлар сабаб қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, уларни сақлаш тизими ҳам ривожланди. Бир неча кун олдин Наврўз байрамини нишонладик. Аммо ҳозир ҳам кечагина узилгандай сақланган узумлар, анор ва олма каби ҳўл мевалар бозорларимизни обод қилиб турибди.

Цитрус меваларни сотиб олиш унчамунча оила учун орзу эди. Соҳа ривожи сабаб бундай мевалар ўзимизда етиштирилиб, сақланиб, чўнтакбоп нархда сотиляпти.

Ушбу йўналишдаги ўзгаришлар динамикасини биргина Булунғур тумани мисолида ҳам кўриш мумкин. Туманда йилига ўртача 260 минг тонна картошка етиштирилгани ҳолда, ҳудудда 5-6 йил олдин уни сақлаш ёки қайта ишлаш ҳолати ачинарли эди. Тадбиркорликка кенг йўл очилгани ҳисобига кейинги 4-5 йилда туманда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сақлаш имконияти 27 минг тонна сиғимга етказилди. 7-8 йил аввал аграр тармоқда етиштирилган маҳсулотларнинг

10-12 фоизи қайта ишланган бўлса, қисқа фурсатда ушбу кўрсаткич 30 фоиздан оширилди. Яқин истиқболда мазкур йўналишда амалга оширилиши режалаштирилган кўплаб лойиҳалар ҳисобига қайта ишлаш ва сақлаш қувватларини ривожланган давлатлар даражасига олиб чиқиш мақсад қилингани эса тадбиркорлик фаолияти ривожининг жойлардаги шашту шиддатидан далолат беради, албатта.

Ишбилармонликни қўллаб-қувватлаш — стратегик йўлимиз

Ўзгаришлар ҳаётимизда қандай янгиликларга сабаб бўлди, деган саволга асосли жавоб бор. Масалан, тўрт йил аввал 23 фоиз ёки 7,5 миллион аҳолимизнинг даромади камбағаллик чегарасига ҳам етмас эди. Ўтган даврда 3,5 миллиондан зиёд фуқаро учун даромад олиш имконияти яратилиб, камбағаллик 11 фоизга туширилди. Энди бу кўрсаткични 2028 йилгача 7 фоизга тушириш режа қилинган. Зеро, аҳоли бандлигини таъминлашда тадбиркорлик, айниқса, кичик ва ўрта бизнеснинг ўрни беқиёс. Ўз ўрнида бундай ўзгаришлар ялпи ички маҳсулот ҳажмининг ҳам кескин ошишига сабаб бўлди.

Дастлаб мамлакатимиз ялпи ички маҳсулоти ҳажмини 160 миллиард долларга етказишни мақсад қилиб қўйган эдик. 2024 йилнинг ўзида ялпи ички маҳсулотимиз ҳажми 110 миллиард долларга етди. Биз 2030 йилга бориб, иқтисодиётимиз ҳажмини 200 миллиард долларга етказишни мақсад қилганмиз.

Очиғи, бошида бу маррага кўпчилик ишонмади. Чунки мамлакатимизда имкониятлар чекланган эди. Аввало, юқорида таъкидланганидек, тадбиркорларни сунъий тўсиқлар қийнарди. Иккинчидан, қўшни мамлакатлар билан алоқаларимиз кўнгилдагидай эмасди. Бу ўз-ўзидан логистика, туризм каби соҳаларнинг оқсашига сабаб бўлаётганди. Мамлакатнинг ички сиёсатидаги ижобий ўзгаришлар дастлабки кунларданоқ ташқи сиёсатда ҳам ўз аксини кўрсата бошлади. Бугун энг кўп сайёҳлар қўшни давлатларимиздан келяпти. Қувонарли жиҳати, бугун тиббий туризм оммалашиб бормоқда. Биз мазкур йўналишда мамлакатимизни Марказий Осиё хабига айлантирамиз, деган эдик. Ҳозир қўшни давлатлардан ташриф буюраётган меҳмонларнинг бир қисми даволаниш учун келяпти.

Умуман, янги Ўзбекистоннинг ташқи сиёсати сабаб **“Марказий Осиё руҳи”** деган ибора ҳаётимизга кириб келди. Бу, албатта, иқтисодиётимизда ҳам ўз аксини кўрсатмоқда. Қолаверса, бошқа хориж давлатлари ҳам юксак ишонч билдириб, ҳамкорликка тайёр эканини таъкидламоқда. Хусусан, Президентимизнинг Францияга ташрифи ниҳоятда самарали кечди. Ташриф чоғида давлатимиз раҳбари ишбилармон доираларнинг етакчи вакиллари билан учрашув ўтказди. Унинг асосий натижаси сифатида Ўзбекистон — Франция муносабатларини стратегик шериклик даражасига кўтариш ҳақида тарихий қарор қабул қилингани бўлди.

Яна бир тарихий воқелик Президентимиз Шавкат Мирзиёев Франция Республикасининг олий мукофоти — Фахрий легион ордени билан тақдирлангани бўлди. Зеро, ушбу орден Франциянинг энг олий давлат мукофоти сифатида 1802 йилдан буён халқаро даражада юксак нуфуз ва обрў-эътиборга эга шахсларгагина бериб келинмоқда.

Қувонарли томони, Франция компаниялари билан 2027 йилгача бўлган даврга мўлжалланган инновацион ва саноат кооперацияси дастури қабул қилинган. Унга умумий қиймати 6,5 миллиард евро бўлган аниқ йўналиш ва лойиҳалар киритилган. Дастурни амалга ошириш доирасида Франциянинг етакчи банк ва молия ташкилотларини фаол жалб қилган ҳолда бизнес ташаббусларини молиявий қўллаб-қувватлашнинг самарали воситалари кенг жорий этилиши кўзда тутилган.

Демоқчимизки, ривожланган мамлакатлар янги Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилишга интилмоқда. Бизга ишонч билдириб, сармоя киритяпти. Унутмаслик керак, ҳар қандай ҳамкорликдан, аввало, молиявий фойда кўзланган бўлади. Йўналтирган маблағни фойдаси билан қайтариб олиш, бунинг учун узоқ йиллик ишончли кафолат бор-йўқлиги ҳисобга олинади. Шу боис, улар бирор мамлакатга инвестиция киритишдан олдин етти эмас, етмиш марта ўлчаб бир кесади. Шу маънода, ўтган даврда нафақат тадбиркорларимиз, балки хорижлик ҳамкорлар ишончини ҳам қозона олишдай катта ютуқни қўлга киритдик. Муваффақиятлар эса халқ фаровонлиги, юрт ободлиги йўлида хизмат қилмоқда.

Шу ўринда яна бир муҳим рақамга эътибор қаратиш керак. Сўнгги беш йилда кичик ва ўрта бизнесдаги тадбиркорлар сони 2 карра кўпайди. Булар энди аввалгидай солиқдан қочиш, номини ўзгартириш оқибатида пайдо бўлган сохта рақамлар эмас!

Буни аҳоли бандлигини таъминлаш борасидаги рақамлар ҳам тасдиқлайди. Яъни ушбу тадбиркорлар 10 миллион 500 минг одам — жами банд аҳолининг 74 фоизини ташкил қилган. Бу шунча оила барқарор даромадга эга бўлди дегани. Иқтисодиёт ҳажмининг ярмидан кўпи, саноат ва экспортнинг учдан бири шу соҳа вакиллари ҳиссасига тўғри келяпти. Ваҳоланки, яқин-яқингача кўпгина кичик ва ўрта тадбиркорлар конверт усулида маош тарқатарди. Бунинг оқибатида ноқонуний ишлаётган кишини исталган вақтда бўшатиб юбориш мумкин эди. Бу ўша фуқаролар даромадининг барқарорлигини шубҳа остига қўяр, айрим юртдошларимиз арзимас пулга ҳам кўп ишлашга мажбур эди. Чунки бундай шароитда ҳақ-ҳуқуқини талаб қилиш имконсиз бўлади. Бу ўз-ўзидан норозилик кайфиятини уйғотар, халқимиз ибораси билан айтганда, баракани қочирарди. Халқни рози қилиш, инсон қадрини улуғлаш, дея бошланган ислоҳотлар замирида ана шундай катта ҳаётий ҳақиқатлар бор.

Янги Ўзбекистонда вазият тубдан ўзгарди. Давлатимиз раҳбари кичик ва ўрта бизнес вакиллари билан учрашув чоғида: **“Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш — бу бизнинг стратегик йўлимиз! Тадбиркорлик қанча тез ривожланса, мамлакатимиз шунча қудратли бўлади, халқимиз шунча фаровон яшайди”,** деди.

Ана шу учрашув чоғида мазкур стратегик йўл ортга қайтмас тус олгани ўз исботини топди. Кичик ва ўрта бизнес йўналишидаги устувор вазифалар ҳақида фикр алмашилди. Хусусан, 2025 йилда унинг иқтисодиётдаги улушини 55 фоизга кўтариб, 70 миллиард долларлик қўшилган қиймат яратиш вазифаси қўйилди. Иқтисодчилар яхши билади, бу жуда катта сакраш дегани. Бундай катта маррани ўз-ўзидан забт этиб бўлмайди. Шу боис, янги бозорларга кириб боришда транспорт, сертификат ва стандартга кўмаклашиб, кичик бизнес экспорти ўтган йилги 9 миллиарддан 12 миллиард долларга олиб чиқилади.

Шу ўринда Европа тикланиш ва тараққиёт банкининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Анди Аранитасининг ушбу учрашувдан сўнг айтган фикрини келтирсак:

— Европа тикланиш ва тараққиёт банки 36 давлатда фаолият юритаётган бўлса, улардан фақат 4 таси ҳар йили 1 миллиард евродан кўпроқ миқдорда молиялаштириш олади, — дейди Анди Аранитаси. — Мақсадимиз Ўзбекистонни айнан ана шу давлатлар қаторига киритиш ҳамда хусусий секторнинг асосини ташкил этувчи кичик ва ўрта бизнес ривожини қўллаб-қувватлашга устувор эътибор қаратиш.

Кўриниб турибдики, хорижлик ҳамкорларимиз бизни қўллаб-қувватлашга доим шай. Бу ҳам бўлса, юқорида таъкидланганидек, янги Ўзбекистондаги ислоҳотларга билдирилаётган юксак ишонч намунаси.

Шунингдек, ичимлик сув, канализация, йўл, қурилиш, коммунал хўжалик, етказиб бериш, утилизация, миграция, маданият ва ижтимоий хизматларда кичик бизнес улушини 2-3 карра ошириш назарда тутилмоқда. Бу каби ислоҳотлар эса 1,5 миллион доимий иш ўрнини ташкил этиш, соҳада банд аҳоли улушини 75 фоизга етказиш имконини беради. Қолаверса, кичик бизнесда янги 100 та бренд маҳсулот чиқаришни ҳам мақсад қилганмиз. Умуман, жуда катта марра кўзланмоқда. Бунга эришиш учун хорижий экспертлар билан бирга дастур ишлаб чиқилган. Мазкур дастурга 2025 йилда барча манбалар ҳисобидан 10 миллиард доллар йўналтирилади. Бу халқимизга жуда катта миқдорда сармоя, миллионлаб иш ўринлари, даромад ва натижада фаровон турмуш кафолати дегани.

Мақола аввалида пластик картамиздаги пулни нақд қилиш, валюта бозоридаги эркинлик ҳақида айтган эдик. Бугун ўша ҳолатларни олис ўтмишдаги афсона каби эслаймиз. Айримлар энди янги ва янада улкан ўзгаришлар ҳақида айтинг, дейиши мумкин. Бу табиий. Чунки тоғ чўққисини мўлжал олиб йўлга чиққан киши илк қадам ташлаган манзилини доим ҳам ёдга олавермайди.

Қолаверса, йирик қадамлари сабаб бошдаги кичик одимлари кўзига арзимасдай кўринади. Аммо илдиздан узилмаслик, оёқни ерда маҳкам тутиб туриш учун ҳам ўша илк қадамни эслаш зарур. Зеро, дастлабки қадамларнинг шаҳди, шижоати ва завқи бугунги ва келгусидаги ютуқлар асосини ташкил этади.

Албатта, яқин келажакда бугун белгилаб олинган вазифалар натижасини қувонч билан эътироф этишимизга ишонамиз. Зеро, катта йўл аввалида доим тан ҳаловатидан кечилган, шунга муносиб тарзда давом этиш иштиёқи ҳар дам олға, янги марралар сари чорлайверади.

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Кун мавзуси

ИККИ МИЛЛИОН ИШЛИ АЁЛ

БУ ШУНЧА ОИЛАНИНГ ТУРМУШИ ЯХШИЛАНАДИ, ФАРОВОНЛИГИ ОШАДИ ВА ДАВЛАТДАН РОЗИ БЎЛАДИ ДЕГАНИ

Бошланиши 1-бетда

Ҳудудий студиялардан эса Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ва вилоятлар ҳокимларининг иқтисодиёт, ижтимоий йўналиш ҳамда оила ва хотин-қизлар масалалари бўйича ўринбосарлари, туман ҳокимлари, республика комиссиясига аъзо вазирлик ва идораларнинг ҳудудий бошқармалари бошлиқлари, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясидан ҳудудларга бириктирилган масъуллар ва федерациянинг ҳудудий кенгашлари раҳбарлари иштирок этди.

Кенгайтирилган йиғилишда Президентимизнинг жорий йил 14 мартдаги “Оила ва хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорининг самарали ижросини таъминлаш ҳамда “Аёллар дафтари”нинг 6-босқичига киритилган 1 миллиондан зиёд хотин-қизга белгиланган амалий ёрдамнинг ўз вақтида берилишини ташкил этиш борасида қилиниши зарур бўлган ишлар муҳокама этилиб, долзарб вазифалар белгилаб олинди.

Йиғилишда Олий Мажлис Сенати раиси Танзила Норбоева масъул раҳбарлар олдига Президентимизнинг хотин-қизлар бандлигини таъминлаш ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, аёллар тадбиркорлигини ривожлантириш йўналишларида берган топшириқлари ижросини сифатли бажариш бўйича тегишли вазифаларни қўйди.

Бу чора-тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш учун янгича ёндашувлар асосида илғор иш услубларини жорий этиш лозим.

— Президентимиз жорий йил 7 март куни Халқаро хотин-қизлар кунига бағишлаб ўтказилган тантанали маросимда мамлакатимиздаги хотин-қизлар учун қатор имконият ва имтиёзларни эълон қилиб, жорий йилда амалга ошириладиган муҳим вазифаларни белгилаб берди. Шунингдек, 2025 йил аёллар бандлигини таъминлашда ҳал қилувчи йил бўлишини таъкидлаб, масъулларга 2 миллион аёлнинг бандлигини таъминлаш топшириғини берди, — деди Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси раиси, Хотин-қизларни ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш бўйича республика комиссияси раиси Қудратилла Рафиқов. — 2 миллион аёл банд бўлиши 2 миллион оила, яъни камида 8 миллион аҳолининг турмуш фаровонлиги ошади ва давлатдан рози бўлади деганидир.

Йиғилишда таъкидланганидек, мазкур йўналишдаги ишларни амалга ошириш механизмлари аниқ кўрсатилган. Хусусан, 1 миллион 300 минг хотин-қизнинг бандлигини таъминлашга Марказий банк ва тижорат банклари масъул этиб белгиланди.

Жумладан, Миллий банк хизматлар соҳасида камида 200 минг хотин-қизнинг лойиҳаларини амалга оширишга ёрдам беради. “Туронбанк” эса 150 минг аёлга лимончилик орқали даромад топиши учун арзон кредитлар тақдим этади. “Микрокредитбанк” парранда-

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

чилик соҳасида 160 минг, “Саноатқурилишбанк” сабзавот ва кўчатлар етиштириш соҳасида 160 минг, Халқ банки узум, брокколи ва маҳаллий карам етиштиришда 150 минг, “Агробанк” боғдорчилик йўналишида 144 минг хотин-қизнинг бандлигини таъминлайди.

Шунингдек, Бизнесни ривожлантириш банки кўкат, булғор қалампири, бақлажон ва помидор етиштириш соҳасида 94 минг, “Асакабанк” фармацевтика ва узумчиликда 82 минг, “Алоқабанк” IT, асаларичилик ва мевали экинлар етиштириш соҳасида 58 минг аёл бандлигини таъминлашга кўмаклашиши лозим.

Хотин-қизларни ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш бўйича республика комиссияси томонидан “Аёллар дафтари” орқали 636 минг опа-синглимиз бандлиги таъминланади. Бундан ташқари, Оила ва хотин-қизлар қўмитаси тадбиркорлик қилиш истагида бўлган 100 минг хотин-қизни ўқитиб, иш билан таъминлаш ва бизнесини очишга кўмаклашиш ишларини ташкил этади.

Йиғилишда республика комиссияси аъзоларига мазкур йўналишлардаги кенг қамровли ишларни самарали амалга ошириш механизмлари батафсил тушунтирилиб, аниқ ва манзилли чора-тадбирлар белгиланди.

Хусусан, масъулларга хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш бўйича давлат сиёсатининг асосий йўналишларини изчил амалга ошириш, мавжуд муаммоларни танқидий таҳлил қилиш ва уларни бартараф этиш чораларини кўриш, ижтимоий аҳволи ва турмуш шароити оғир, ишсиз ҳамда зўравонликка учраган аёллар муаммоларини аниқлаш ва ҳал этиш юзасидан вазифалар белгилаб берилди.

“Аёллар дафтари”га киритилган хотин-қизлар билан манзилли ишлаш тизимини юритиш, танқидий таҳлил қилиш ва мувофиқлаштириш, оилавий ажралишлар олдини олиш, хотин-қизларнинг ижтимоий фаоллигини янада оширишга қаратилган тадбирларни ташкил этиш, уларнинг сифатли таълим ва касбий кўникмалар олиши, муносиб иш топишига кўмаклашиш, хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш, бунинг учун мотивацион семинарлар, турли маданий-маърифий, туризм ва спорт тадбирлари, фестиваль ва конференциялар ташкил этиш, оилалар ва хотин-қизлар билан ишлаш, уларни қўллаб-қувватлаш тизимини такомиллаштириш, шу жумладан, илғор хорижий тажрибани ўрганиш ва ҳаётга татбиқ этиш бўйича вазифалар масъулларга тақсимланди.

Йиғилишда иштирок этган тижорат банклари мутасаддилари 1 миллион 300 мингдан ортиқ хотин-қизнинг бандлигини таъминлашга кўмаклашиш бўйича ишлаб чиққан режалари билан йиғилганларни таништирди.

Кун тартибидан ўрин олган иккинчи масала — “Аёллар дафтари”нинг 6-босқичини юқори савияда амалга ошириш борасида олдинда турган долзарб вазифалар ҳам атрофлича муҳокама қилинди. Қайд этилганидек, эндиликда “Аёллар дафтари” тизими ижроси бўйича иш вилоят, туман, маҳалла даражасида олиб борилади. Бундан буён “Аёллар дафтари” тизимини юритишда Оила ва хотин-қизлар ҳамда Маҳаллалар уюшмаси бошқармалари ва “маҳалла еттилиги”нинг роли ва ўрни алоҳида аҳамиятга эга бўлади.

“Аёллар дафтари”нинг 6-босқичи жорий йилнинг январь ойидан бошланган. Ўтган 2 ой давомида 9 минг 453 та маҳалланинг ҳар

бирида касаба уюшма вакиллари ва “маҳалла еттилиги” томонидан хонадонма-хонадон юриш орқали 7,7 миллиондан зиёд хотин-қизнинг муаммолари ва ижтимоий аҳволи махсус сўровнома асосида “фуқаробай” ўрганилди. Натижада ижтимоий ёрдамга муҳтож аёллар аниқланиб, жами 1 миллиондан ортиқ эҳтиёжманд хотин-қиз “Аёллар дафтари”нинг 6-босқичига киритилди.

Жумладан, уларнинг 636 минг нафари ижтимоий ҳимояга муҳтож ишсиз, 34 минг нафари тадбиркорлик қилиш истагида бўлган эҳтиёжманд хотин-қиздир. 130 минг нафари эса боқувчиси бўлмаган, 162 минг нафари ижтимоий ёрдамга муҳтож I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган ҳамда тиббий ёрдамга муҳтож эҳтиёжмандлардир.

Шунингдек, 6 минг нафари уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож, 57 минг нафарининг қарамоғида ногиронлиги бор фарзанди мавжуд, мингдан ортиғига томорқасидан унумли фойдаланиши учун кўмак зарур.

“Аёллар дафтари”га киритилган мазкур хотин-қизларнинг ҳар бири учун индивидуал дастур ишлаб чиқилди. Ушбу ишлар маҳаллалардаги “еттилик”лар, касаба уюшмалари, ҳокимликлар, вазирлик ва идораларнинг ҳудудлардаги вакилларидан иборат 80 мингга яқин масъул иштирокида амалга оширилди.

Йиғилишда “Аёллар дафтари”нинг 6-босқичига киритилган эҳтиёжманд хотин-қизларга тегишли амалий ёрдам кўрсатиб, муаммоларини ҳал этиш борасидаги асосий вазифалар белгилаб олинди. Хусусан, “Аёллар дафтари”га киритилган 636 минг хотин-қизнинг бандлигини таъминлаш, касб-ҳунарга ўқитиш, томорқа, субсидиялар ажратиш каби йўналишларда мазкур махсус рўйхатга киритилган ҳар бир хотин-қизнинг доимий даромад манбаига эга бўлишини таъминлаш бўйича манзилли режа ишлаб чиқиш, тадбиркорлик қилиш истагида бўлган 34 минг эҳтиёжманд хотин-қизга кредит ажратиш ва тадбиркорлигини йўлга қўйиш зарур.

Уларга тадбиркорлик кўникмаларини ўргатиш ҳамда кредит олгандан сўнг оёққа тургунча қўллаб-қувватлаш, боқувчиси бўлмаган 130 минг эҳтиёжманд хотин-қизлар, ижтимоий ёрдамга муҳтож 162 минг I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган, шунингдек, тиббий ёрдамга муҳтож эҳтиёжманд хотин-қизлар ҳамда қарамоғида ногиронлиги бор фарзанди бўлган 56 минг 977 эҳтиёжманд хотин-қизга базавий ҳисоблаш миқдорининг 4 бараваригача, яъни 1 миллион 500 минг сўмгача моддий ёрдам бериш, 6 минг хотин-қизнинг уй-жойи ва яшаш шароитини яхшилаш бўйича аниқ ва манзилли вазифалар ҳамда масъуллар белгиланди.

Ушбу ишларни амалга ошириш учун молиявий манба белгиланиб, маблағ ҳам ажратиб берилган.

Йиғилишда бу борадаги ишлардан ҳеч қайси эҳтиёжманд аёл четда қолиб кетмаслиги зарурлиги алоҳида таъкидланди. Шунингдек, “Аёллар дафтари” низомига мувофиқ, 21 турдаги хизмат ушбу дафтарга киритилган барча хотин-қизларга кўрсатилиши мумкинлиги қайд этилди. Жумладан, тиббий, ҳуқуқий ва психологик ёрдамлар барча хотин-қизларга кўрсатилиши мумкин.

Таъкидланганидек, касаба уюшмаларидан ҳудудларга бириктирилган масъуллар жойларда хотин-қизларга амалий ёрдамни мувофиқлаштириб боради ва ёрдамнинг ҳаққонийлигини жойларга чиққан ҳолда ўрганади. Республика комиссияси ҳар йили “Аёллар дафтари”га киритилган ва эҳтиёжманд хотин-қизларнинг 50 минг нафарини Тошкент вилоятидаги дам олиш масканларига юбориб, уларга психологик ёрдам кўрсатиш ва тадбиркорлик кўникмаларига ўргатиш бўйича мотивацион семинарлар ташкил этади. Саёҳат давомида хотин-қизлар учун кўнгилочар маданий тадбирлар ўтказилади.

Видеоселектор йиғилишида белгилаб берилган вазифаларни юқори савияда амалга оширишни таъминлаш борасида республика комиссияси аъзолари, шунингдек, ҳудудий студиялардан иштирок этган масъуллар ҳам ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирди.

“Аёллар дафтари” тизими доирасидаги эзгу ишлар миллионлаб опа-сингилларимиз ва уларнинг оилалари турмуш шароитини янада яхшилаш, ҳаётига ёруғлик ва розилик олиб киришга қаратилгани, бунинг учун барча масъуллар бор имкониятини ишга солиши ва якдиллик билан иш олиб бориши зарурлиги таъкидланди. Бу йўлда барча мутасадди ташкилотларни халқимизни рози қилишдек улкан масъулият бирлаштириб тургани қайд этилди.

Ушбу тадбир иштирокчиларидан айримларининг фикр-мулоҳазалари билан қизиқдик

Алҳам САИДҚУЛОВ,
Халқ банкининг Маҳаллабай ишлаш ва ижтимоий дастурларни амалга ошириш департаменти директори:

— Банкимиз зиммасига 410 мингдан зиёд аҳолининг даромадли меҳнат билан бандлигини таъминлаш вазифаси юклатилган. Шулардан 150 минг нафарини хотин-қизлар ташкил қилади. Айни пайтда ушбу вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш юзасидан иш олиб бориляпти.

Шу йўналишда бизга бириктирилган икки мингга яқин маҳаллада агентларимиз ва маҳалла банкирлари жойлардаги “еттилик” аъзолари ва бошқа ҳамкорлар билан биргаликда ишлаяпти. Бу борада ўтган йилларда шаклланган ижобий тажрибалардан самарали фойдаланиляпти.

Хусусан, ўтган йили “Лойиҳалар фабрикаси” бўйича иш бошланиб, 250 га яқин бизнес режа ишлаб чиқилган эди. Бу йил шу йўналиш давом эттирилиб, “Тадбиркор аёл” платформаси яратиляпти. Бу платформада, асосан, хотин-қизлар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар намойиш этилиши, бўш иш ўринлари эълон қилиниши кўзда тутилган.

Шунингдек, жорий йилда аёллар бандлигини таъминлаш бўйича лойиҳалар қамрови кенгайтирилиб, қишлоқ хўжалиги, саноат, хизмат кўрсатишга асосий эътибор қаратилиши мўлжалланяпти.

Бу ишларни амалга ошириш учун банкларга етарли даражада ресурслар ажратиляпти. Жумладан, хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш учун банкимизга 35 миллион доллар миқдорида ресурс келиб тушди. Бу имкониятдан самарали фойдалансак, зиммамизга юкланган ҳар бир вазифани сифатли бажариб, халқимиз олдида ҳам, давлатимиз олдида ҳам юзимиз ёруғ бўлади.

Мукаррам НУРМАТОВА,
Оила ва хотин-қизлар қўмитаси раиси ўринбосари:

— Хотин-қизларга эътибор бугун давлатимиз сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бирига айланди. Бу борада иш бошланган дастлабки йилларда уйма-уй юриб, ҳар бир хотин-қизнинг муаммолари аниқланиб, манзилли ёрдам кўрсатиш йўлга қўйилганди. Йилдан йилга бу хайрли ишлар кўлами янада кенгайиб бормоқда. Ушбу жараёнда янги тизим жорий этилиб, хотин-қизлар бандлигини таъминлашга банклар жалб этилди.

Чора-тадбирларни амалга ошириш учун катта ҳажмда молиявий ресурслар ажратилиб, кенг қамровли ишлар қилинди. Натижада бир йил мобайнида ўртача 580 минг аёлнинг бандлигини таъминлаш кўзда тутилган бўлса, энди бу кўрсаткич 700 мингдан оширилди. Бу ишлар халқимиз, айниқса, опа-сингилларимиз турмуш шароитини яхшилаш, уларни ишли қилиш, оилаларнинг даромадини оширишда ўз самарасини бермоқда.

Мазкур жараёнда “Аёллар дафтари” тизимининг ўрнини алоҳида эътироф этиш жоиз. Бу борадаги ишлар 2020 йилда бошланган эди. 2024 йилгача бу йўналишда 3,5 миллиондан ортиқ аёлнинг муаммолари ҳал этилди. Ўтган йили бир миллионга яқин, шу йил 1 миллиондан ортиқ аёл ушбу дафтарга киритилиб, олти тоифа бўйича ҳар бирининг муаммолари алоҳида ўрганилиб, ҳал этиш чоралари кўрилди.

Жорий йил бу борадаги ишлар янада такомиллашиб, ижтимоий дафтарга киритилган ҳар бир аёл бўйича индивидуал дастурлар тузилди ва муаммолари манзилли бартараф этиладиган бўлди.

Бу йил икки миллион аёлнинг бандлигини таъминлаш режалаштирилган. 250 минг аёл касб-ҳунарга ўқитилади. Уларнинг юз минг нафарини ўқитишга қўмитамиз масъул.

Айни кунларда шу йўналишда масъул ташкилотлар билан дастурлар тузилди, жамоатчилик асосида штаблар фаолияти йўлга қўйилди. Шунингдек, 250 минг қиз олий таълимга қамраб олинади. Ижтимоий оғир аҳволдаги 50 минг аёлнинг соғломлаштириш марказларида дам олиши таъминланади.

Баҳор ХИДИРОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Нуқтаи назар

Бир пайтлар бизнес бошлашга ҳадиксираган юртдошларимиз бугун мамлакатда йирик тадбиркорга айланаётгани бор гап. Бунга ҳаётий мисоллар кўп. Айниқса, “Ўзбекистон — 2030” стратегияси доирасидаги фаол ислоҳотлар натижасида ўзи, оиласи, маҳалла, эл-юрт фаровонлигига муносиб ҳисса қўшаётган тадбиркорлар сафи тобора кенгаймоқда.

ҲАДИК ЎРНИНИ ИШОНЧ ЭГАЛЛАДИ

ИМТИЁЗ ВА ИМКОНИЯТЛАР ТАДБИРКОР УЧУН МУҲИМ

Президентимизнинг шу йил 19 март куни кичик ва ўрта бизнес вакиллари билан очиқ ва самимий руҳда бўлиб ўтган тарихий учрашуви ҳамда унда соҳани ривожлантиришга қаратилган салмоқли, айни пайтда долзарб бўлиб турган ҳаётий ташаббуслар илгари сурилгани бизнес вакиллари учун янги имкониятлар очиб бериши, тадбиркорлик кенг қулоч ёйишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Учрашувда кичик ва ўрта бизнес йўналишидаги устувор вазифалар ҳақида фикр алмашилди. Хусусан, 2025 йилда унинг иқтисодиётдаги улушини 55 фоизга кўтариб, 70 миллиард долларлик қўшилган қиймат яратиш, янги бозорларга кириб боришда транспорт, сертификат ва стандартига кўмаклашиб, кичик бизнес экспортини ўтган йилги 9 миллиарддан 12 миллиард долларга олиб чиқиш вазифаси қўйилди. Бу эса юз минглаб ёшлар бандлиги таъминланади, ишлаб чиқариш кўлами кескин ошади, миллионлаб юртдошларимизнинг яшаш шароитлари яхшиланади дегани.

Бир ярим миллион доимий иш ўрни ташкил қилиб, соҳада банд аҳоли улушини 75 фоизга етказиш, 100 нафардан кўп ишчиси бор корхоналарни 4 мингтага олиб чиқиш, кичик бизнесда янги 100 та бренд маҳсулот чиқаришни йўлга қўйиш, кичик бизнес иштирокида 200 та стартап лойиҳани молиялаштириш бўйича қўйилаётган катта мақсадлар одамларнинг реал даромадларини ошириш, янги тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ва ишлаб чиқариш кўлами ҳамда экспорт ҳажмини оширишга имкон беради.

Бугун ўз бизнесини бошлаш истагида юрган ёшларимиз, хотин-қизлар кўп. Лекин маблағ билан боғлиқ айрим масалалар уларнинг тадбиркорликни бошлашига тўсиқ бўлаётган эди. Давлатимиз раҳбари бу масаланинг ҳам аниқ ечимини қилиб берди. Яъни аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш учун 22 триллион сўм имтиёзли ресурс ажратилиши, шунинг 2,5 триллион сўми ёшларга, яна шунчаси аёллар тадбиркорлиги лойиҳалари учун йўналтирилиши айни муддао бўлди.

Мамлакатимизда бизнес учун яратилган шароитлар эвазига сўнгги уч йилда 250 минг янги корхона ташкил этилди. Энди уларнинг фаолияти кенгайиши учун жой ва бино керак. Бу борада ҳокимлар ер танлашда, энг аввало, ишини йўлга қўйиб, ривожланиш истагида юрган тадбиркорлар сўраган жойларни аукционга чиқариши кўплаб тадбиркорларнинг айни дилидаги гап бўлди.

Янги тадбиркорлар оёққа туриб олиши учун фаолиятининг биринчи йили муҳим. Шу боис, уларни қўллаб-қувватлаш мақсадида “биринчи имконият” тамойили жорий этилади. Яъни илк бор маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган тадбиркор жавобгарликдан озод қилиниб, камчиликни бартараф этиш учун имконият берилади.

Афзаллиги шундаки, у тадбиркорларга масъулият ва қонуний тартибларга мослашишга ёрдам беради. Янги бизнесга маъмурий жарималар юклаш ўрнига камчиликларни бартараф этиш учун имконият бериш орқали тадбиркорлар тезроқ оёққа туриши мумкин. Зеро, бу уларни ортиқча ҳужжатбозлик ва бюрократик муаммолардан ҳимоя қилади.

“Биринчи имконият” тамойили нафақат тадбиркорларни қўллаб-қувватлайди, балки иқтисодий ривожланиш учун муҳим механизмдир. Зеро, ҳар бир янги ишбилармонга хатосини тўғрилаш имкони берилса, улар кучли ва барқарор бизнес тузиш имкониятига эга бўлади.

Ишбилармон кишига эмин-эркин ишлаши учун шароит яратиб берилса кифоя. У фаолиятини кенгайтириб, юрт ривожи ва тараққиётига ҳисса қўшаверади. Юртимизда тадбиркорларга шундай шароит билан бирга кенг имкониятлар яратилаётгани туфайли тадбиркор бўлишни истаган инсонлар сони ортиб, улар орасида хотин-қизлар, ёшлар сафи ҳам тобора кенгаймоқда. Энг муҳими, бугун катта-кичик давлат ташкилотлари тадбиркорларни эшитяпти, уларнинг муаммоларига қулоқ тутиб, ечимини беряпти.

Умуман олганда, бугун айни йўналишда бошланган ислоҳотлар қисқа вақтда янада фаоллашди, асло сустлашмади. Учрашувда белгилаб берилган вазифалар ижроси бу борадаги ишларни бутунлай янги босқичга олиб чиқиши аниқ. Зотан, унинг ижроси мамлакатда одамлар кичик ва ўрта бизнесда ишни кўрқув билан эмас, балки қатъий ишонч ва катта мақсадлар билан бошлашига туртки беради.

Одинахон ОТАХОНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Таълим тараққиёти

БИЗ ҚАЧОН КАФОЛАТЛИ ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БОСҚИЧИГА ЎТАМИЗ?

Мамлакатимиз олий таълим муассасаларида аниқ ва мақсадли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Талабалар учун ижтимоий ҳимоя тизими ишга туширилгани, бунинг учун давлатимиз томонидан қатор дастурлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилаётгани, ижтимоий ҳимояга муҳтож талабалар учун таълим олишни осонлаштириш, молиявий ёрдам кўрсатиш, стипендия ва давлат грантлари миқдори оширилаётганини таъкидлаш лозим.

Шуҳрат БОЙМУРОДОВ,
тиббиёт фанлари доктори,
профессор

Соҳадаги ислоҳотлар маъмурий ва иқтисодий асосларни янгилаш, таълимга юқори стандарт ва инновацион усулларни жорий этишни тақозо қилмоқда. Шуни инобатга олиб, Тошкент тиббиёт академиясида юқори малакали кадрлар тайёрлаш, таълимнинг барча босқичларида замонавий ахборот технологияларидан фойдаланишга эътибор қаратиб келинмоқда.

Замонавий талаблардан келиб чиқиб, давлат олий таълим муассасалари олдига қатор вазифаларни қўйди. Табиийки, уларни ҳал қилиш инновацияларга ва бутун касбий фаолияти давомида ўқиб ўрганишга тайёр, ҳаракатчан, ўзини ўзи йўналтира оладиган шахсни шакллантириш ва ривожлантириш билан бевосита боғлиқ эди. Натижада биз анчадан бери кутган тизимли механизм ишга тушди. “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида бошқа масалалар қатори тиббиёт таълимига доир режалар, мақсадлар баён қилинди ва бунга қадам-бақадам эришиш шарт экани таъкидланди.

Бундан ташқари, халқимизга сифатли тиббий хизмат кўрсатиш, аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, соғлом авлод тарбияси учун зарур шарт-шароит яратиш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишига айланди.

Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув юкламаси камайтирилди

Тошкент тиббиёт академияси ташкил топганига 100 йилдан ошди. ОТМ бугунга қадар 90 мингдан зиёд малакали тиббиёт ходими тайёрлаган. Шу билан бирга, мамлакатимиздаги тиббиёт олий таълим муассасаларининг пайдо бўлиши ва шаклланишида ҳам муҳим ўрин тутди. Бугунга қадар Тошкент тиббиёт академиясидан қатор нуфузли тиббиёт ОТМлари ажралиб чиқди. Тошкент педиатрия тиббиёт институти, Тошкент давлат стоматология институти, Ўзбекистон Қуролли кучлари ҳарбий тиббиёт академияси ва Фарғона жамоат саломатлиги тиббиёт институти шулар жумласидан. Бугун академия таркибидаги Урганч ва Термиз филиалларида тиббиёт кадрлари тайёрланмоқда.

Мамлакатимиз аҳолисига кўрсатилаётган тез ва сифатли тиббий ёрдам кафолати, соҳага ажратилаётган маблағнинг ҳар бир беморга етиб бориши масаласи, аввало, соғлиқни сақлаш тизимининг устувор йўналиши бўлган кадрлар тайёрлаш сифати билан ўлчанади. Инсон қадр-қиммати улуғланган, манфаатлари устувор юртда юксалиш ва тараққиёт бардавом бўлади. Юртимиз бугун тараққиётнинг бутунлай янги босқичига қадам қўйди. Президентимизнинг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори билан Тошкент тиббиёт академиясини комплекс ривожлантириш дастури ва тубдан такомиллаштириш механизмлари ишлаб чиқилиб, ижрога йўналтирилди. Натижада кафедралар моддий-техник базаси мустаҳкамланди ва модернизация қилинди. Замонавий ўқув-илмий лабораториялар, ахборот-коммуникация технологиялари билан таъминланди. Бундан ташқари, ўқув дастурларида клиникагача ва клиник блоклардаги ўқув соатлари улуши 85 фоиз оширилди. Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий блоклар бўйича ўқув соатлари 7 фоизгача қисқартирилди, 5, 6 ва 7 йиллик таълим йўналишлари тегишли равишда 4, 5 ва 6 йиллик этиб оптималлаштирилди.

Ҳаким ЙЎЛДОШЕВ олган суратлар.

Президентимизнинг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига биноан, 2017/2018 ўқув йилидан бошлаб Тошкент тиббиёт академиясида мутахассислик фанларини инглиз тилида ўқитиш тизими жорий қилинди. 2023 йилда Тил ўргатиш маркази очилди. Шу кунга қадар мазкур марказда 250 дан ортиқ профессор-ўқитувчи инглиз тили бўйича ўқитилди ва уларга “Medical English” сертификати тақдим қилинди.

Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув юкламаси қайта кўриб чиқилди ва охирги йилларга нисбатан ҳозир 20-25 фоиз камайтирилди. Уларнинг илмий тадқиқот ишлари билан шуғулланиши учун имконият яратиб берилди. Пухта назарий билим бериш билан бирга илм-фан ва ишлаб чиқариш интеграциясини таъминлаш бўйича ҳам муайян ишлар қилинди. Жумладан, талабалар амалиётини ташкил этиш жараёни такомиллаштирилди ва бу бўйича янги тартиб ишлаб чиқилди.

Бугун беморга зарур тиббий ёрдам кўрсатиш, масъулиятли дамда мустақил қарор қабул қилишга қодир мутахассиснинг аҳамияти кескин ортиб бораётир. Шу боис, бир неча йил олдин манфаат эвазига қўллаб-қувватловчи, ҳар қандай янгиликка суст жавоб қайтарадиган таълимдан муқобил, янгиликка ташна, инновацион таълимга ўтиш жараёни бошланди.

> **Халқимизга сифатли тиббий хизмат кўрсатиш, аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, соғлом авлод тарбияси учун зарур шарт-шароит яратиш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишига айланди.**

> **Юртимиздаги кўплаб таълим муассасалари қаторида Тошкент тиббиёт академиясида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими жорий этилди ва мустақил таълимнинг улуши 50 фоизга етказилди. Натижада кредит-модуль тизими асосида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тартиби ишлаб чиқилди.**

Анъанавий услуб билан талабни қаноатлантириб бўлмайди

Давлатимиз раҳбарининг тегишли қарорига мувофиқ, юртимизнинг барча ҳудудларидаги тиббиёт муассасалари фаолияти рақамлаштирилмоқда. Шу мақсадда замонавий технологиялар ўзлаштирилаяпти. “Ақлли” ускуналар ўрнатиляпти. Бу борадаги саъй-ҳаракатларнинг мантиқий давоми сифатида “Электрон поликлиника” ва “Электрон рецепт” дастурлари босқичма-босқич ҳаётга татбиқ этилаётганини келтириш мумкин.

Яқинда Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда UZINFOCOM ягона интегратори томонидан рақамли соғлиқни сақлашнинг ягона платформаси тақдимоти ўтказилди. Тақдимотда мазкур янги тизим орқали шифокорлар беморларнинг касаллик тарихи ҳақидаги маълумотларни мамлакатнинг исталган ҳудудида онлайн кўриш ва янгилаш имконига эга бўлиши, илгари фаолият юритган 50 дан ортиқ ахборот тизими ягона платформага ўтказилиши билан тизим фойдаланувчилари учун қатор ноқулайликлар бартараф этилиши таъкидланди.

Юртимиздаги кўплаб таълим муассасалари қаторида Тошкент тиббиёт академиясида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими жорий этилди ва мустақил таълимнинг улуши 50 фоизга етказилди. Натижада кредит-модуль тизими асосида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тартиби ишлаб чиқилди. Бундан ташқари, таълим йўналишлари бўйича касбий стандартлар, малака талаблари қайта ишланди. Улар асосида бакалаврларнинг касбий компетенцияси шакллантирилди.

Талабалар амалий кўникмаларни пухта ўзлаштириши учун академияда Симуляция маркази очилди ва замонавий симуляция ускуналари билан таъминланди. Ушбу марказда тренинг, брифинг, дебрифинг хоналари, экспертлар зоналари ташкил қилинди. Шу тариқа талабаларнинг клиник кўникмаларни эгаллаганлик даражасига объектив баҳо бериш имконияти яратилди. Ҳозир марказдаги ҳар бир тренинг хонаси муайян ихтисосликка мослаштирилган, замонавий робот-симуляторлар билан жиҳозланган. Ўқитиш жараёнида ҳам инновацион платформалардан фаол фойдаланилмоқда. Хусусан, Academix 3D ва Pathology дастурлари ўзбек тилида тайёрланди, CyberPatient назорат ва баҳолаш платформаси ишга туширилди. AR&VR labs каби виртуал таълим технологиялари ўқув жараёнига татбиқ этилди.

ОТМнинг бош ўқув биносидаги онлайн стационар ва онлайн поликлиника талабаларга масофадан туриб мураккаб жарроҳлик амалиётини кузатиш имконини беряпти. Битирувчи талабаларнинг оилавий шифокор сифатидаги кўникмаларини шакллантиришга шароит яратилди. Шунингдек, академияда Биотиббиёт технологиялари маркази очилди. Талабалар, илмий изланувчилар илм-фанга доир изланишлар олиб бориши учун шароитлар ҳозирланди. Марказда тиббий генетика, ҳужайра технологиялари, иммунология, электрон микроскопия, фармакотоксикология, экология каби лаборатория ва илмий мактаблар ташкил этилди.

Халқаро ҳамкорлик — компетенциялар ривожи сари одимлар

Бугун мамлакатимиздаги барча ОТМлари олдига дунёнинг етакчи олий таълим муассасалари рейтингидан жой олиш вазифаси қўйилган. Халқаро алоқаларни йўлга қўймай туриб, бу натижага эришиш қийин. Шу боис, олий таълим тизимидаги халқаро ҳамкорлик масаласи муваффақиятли натижаларни қўлга киритишда муҳим жиҳатлардан. Хориж тажрибаси синалган ва ишончли андозалар ишлаб чиқиш учун битмас-туганмас манбадир.

Академияда халқаро ҳамкорлик борасидаги ишлар ҳам жадал ривожланмоқда. Жумладан, ОТМда 2024 йили хорижлик талабалар сони 1600 нафарни ташкил этди. Чет элнинг 70 га яқин етакчи ташкилоти билан ҳамкорлик шартномаси имзоланди. Халқаро талабалар мобиллик дастури амалга ошириб келинмоқда. Шунингдек, хорижлик 50 га яқин мутахассис таълимга жалб қилинди. Жумладан, Жанубий Корея, Россия, Ҳиндистон, АҚШ каби давлатлардан келган соҳа мутахассислари ўқув жараёнида иштирок этмоқда.

Халқаро рейтингларда ҳам академия муносиб поғоналардан жой олмоқда. Мисол учун, Times Higher Education WUR, Asia University Rankings рейтингида Reporter бўлди. THE Impact Ranking 2024 SDG3, SDG4: 601-800, SDG4 — 800-1000 QS Stars 4 юлдузли Very Good мақоми олинди. Бундан ташқари, академия RUR 2024 WUR рейтингида 887-ўринни, UI GreenMetric рейтингида 983-ўринни, WURI Ranking Top 100 in Thirteen Categories рейтингида 100-ўринни, Webometrics рейтингида Ўзбекистон тиббий ОТМлари орасида 1-ўринни, миллий рейтингда 7-ўринни, тиббий ОТМлар орасида 2-ўринни эгаллади.

Жорий йилда академиянинг 10 та бакалавриат таълим йўналиши ҳамда 9 та магистратура, клиник ординатура ва малака ошириш мутахассисликлари — жами 19 та таълим дастури Жаҳон тиббий таълим федерацияси халқаро стандартларига мувофиқлиги бўйича мустақил аккредитация ва рейтинг агентлиги — IAAR томонидан халқаро аккредитациядан ўтказилди.

Хуллас, қилинган ва қилиниши керак бўлган ишлар кўп. Бугун тиббиётнинг барча бўғинларида — бирламчи тиббий санитария ёрдамидан тортиб, ихтисослаштирилган тиббий хизматгача — тиббиёт муассасалари моддий-техник базаси мустаҳкамланиб, кўрсатиладиган тиббий хизмат турлари кўпайди. Бундай хизмат кўрсатувчи муассасалар тармоқлари ҳудудлар, туман-шаҳарларгача етиб борди. Уларни кадрлар билан таъминлаш ва малакасини оширишга эътибор кучайди. Шу эътибор асло сусаймаса, яқин йилларда чинакам мукаммал тиббий хизмат ва тиббий маданият шаклланади. Мамлакат тиббиёт марказларида хизмат кўрсатишнинг очиқ ва шаффоф, янги тизимига юз фоиз ўтилади, халқимиз генофонди мустаҳкамланади.

МАКТАБИГА САРМОЯ КИРИТГАН ЎҚУВЧИ

Ёшлик шижоати

Ҳар қанча машаққатни зиммага олиб, илм ўргатган фарзандимиз ютуқларга эриша бошлагач, сарфлаган харажатимизу қийинчиликлар кўзимизга кўринмайди. Дилбандимизнинг эртасидан хотиржам тортамиз. Муҳаммад Тожибоевнинг ота-онаси бу ёқимли туйғуни анча олдин ҳис этди. Муҳаммад ўсмирлик чоғидаёқ йирик муваффақиятлари билан танилди.

Юртимизда ахборот технологиялари соҳасини ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Жумладан, Президент совғаси учун “President Tech Award” танлови ўтказиб келинмоқда. Мукофот жамғармаси 1 миллион доллар бўлган танловда Amazon, Google каби энг йирик компаниялар мутахассислари ҳакамлик қилади. Бу ушбу танловнинг қанчалик аҳамиятга эга эканига яна бир далил. Ана шундай йирик танловда қаҳрамонимиз энг ёш иштирокчи сифатида қатнашди. 15 ёшли қатнашчига тегишли лойиҳа 50 минг АҚШ долларига лойиқ кўрилди. Бу кўплаб ота-оналарнинг ахборот технологияларига қизиқишини кучайтирди. Энг яхши инвестиция таълимга йўналтирилган маблағ эканини тушуниб етишига хизмат қилди.

2021 йилдан буён ахборот технологиялари соҳасини ўрганиб келаётган Муҳаммад Тожибоев турли веб дастурлар ишлаб чиқади. У Python дастурини ўзлаштирган. Энди ўз олдига сунъий интеллект бўйича юртимизни дунёга танитиш мақсадини қўйган.

— Ўзбекистонни ахборот технологиялари марказига айлантиришдек орзуни рўёбга чиқариш биз, ёшларга боғлиқлигидан доим руҳланамиз. Танловда қўлга киритган маблағимиз эса бунга ҳисса қўшиш учун керакли инвестиция бўлди, — дейди йигит.

Дарвоқе, Муҳаммад ўзига тегишли мукофотнинг муайян қисмини Намангандаги ўзи 9-синфгача ўқиган мактабга ахборот технологияларини ўқитишни ривожлантириш учун ёрдам тариқасида туҳфа қилди.

Муҳаммад муаллифлик қилган лойиҳалардан бири — юқоридаги танловда эътироф этилган дастур PCP (Poison Cuts Poison) — “Заҳарни заҳар кесади” деб номланади. Мақсад ахборот хавфсизлигини таъминлаш ва кибержиноятчиликнинг илдизини қуритишдир. Платформаларда шубҳали ҳаракат бошланганда ушбу дастур ишга тушиб, фойдаланувчининг юзини, яъни жонлиликни текширади. Бунда тизимга реал ҳолатда кираётганларнинг инсон ёки бот экани юзи орқали аниқланади. Агар юзни таниш имкони бўлмаса, фойдаланувчи овози орқали текширилади. Шунингдек, дастур хакерларнинг манзилини топиш ва маълумотларини ички ишлар органларига жўнатиш имконини ҳам беради.

Мазкур лойиҳа Намангандаги давлат идораларида синаб кўрилганда 86 фоизлик натижа кўрсатди. Ундан исталган веб-сайтларда, компьютер тизимларида фойдаланиш мумкин. Зеро, у барча веб-сайтларга керакли хавфсизлик тизими. Агар дастур ишга туширилса, кўплаб электрон платформалар билан интеграция қилиниши, глобал бозорга чиқиши ортидан ахборот технологиялари экспортига салмоқли ҳисса қўшиши мумкин.

Муҳаммад Тожибоев БМТнинг қатор онлайн курсларида ҳам муваффақиятли ўқиган. Улардан бири “яшил” саноат сиёсати ва унинг рақобатбардошлик ҳамда тузилмавий ўзгаришлардаги аҳамиятига бағишланган. Яна бири БМТнинг иқлим ўзгаришига қарши курашиш ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган ташаббуслари доирасида ташкил этилган. Изланувчан йигит бу курслар орқали глобал муаммолар ҳақида кенг тушунчага эга бўлиб, барқарор ривожланиш йўналишидаги билимини мустаҳкамлади. Айни пайтда Муҳаммад “Aisha AI” ва “Iqro AI” лойиҳалари устида ишламоқда. Бу лойиҳалар кутилганидек натижа берса, Ўзбекистондаги энг йирик сунъий интеллект тизимига айланади.

Ёш иқтидор эгасининг адабиётга ҳам яқинлиги, адабий тадбирларда миллат фидойилари образини яратиш истаги кучли. Унинг инсон онги, стратегик фикрлаши ва жамиятдаги ўрни ҳақидаги мулоҳазалардан иборат “Ўйин қоидалари” китоби нашрга тайёрланмоқда. Китоб сиёсат, бизнес, шахсий ривожланиш ва инсон психологияси каби муҳим мавзуларни ўз ичига олади.

Юртимизда Муҳаммад Тожибоев каби иқтидорли, изланувчан ёшлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Мамлакатимизда истеъдодлар ўз вақтида аниқланиб, қўллаб-қувватланмоқда. Бу эса ёшларда ўзига бўлган ишончни ошириб, ёруғ келажак сари дадил одимлашига сабаб бўляпти.

Муножат РАҲИМЖОНОВА,
журналист

27 март – Халқаро театр куни

ТЕАТР — ИБРАТХОНА, ҚУТЛУҒ ТАРБИЯ ВА МАЪРИФАТ МАСКАНИ

“Ёзувчи юрагидагини қандай бўлса шундайлигича қоғозга туширади. Асарни саҳнага олиб чиқадиган инсонлар унинг ёзганини ўз фитратидан ўтказиб, томошабинга етказиб бера олсагина, спектакль муваффақият қозонади”, деган эди Ўзбекистон халқ шоири, драматург Усмон Азим.

Дарҳақиқат, театрда саҳнабоп, яхши асар танлангач, унинг ичида яшай оладиган ўз ишининг усталарини саралай билиш муҳим. Зеро, айни шу бир-бирига боғлиқ икки жиҳат спектаклнинг муваффақиятини таъминлайди. 2025-2030 йилларда театрларда “Миллий қаҳрамон” ва “Инсон қадри учун” мавзуларида 32 та туркум спектакль яратиш вазифаси ҳам ана шу боғлиқликка асосланади. Энди таъсис этилажак Маҳмудхўжа Беҳбудий номидаги мукофот театр драматургларини, Баҳодир Йўлдошев номидаги мукофот эса кўплаб ёш режиссёрларни янги-янги ғояларга ундаса, ажабмас. Ахир барча соҳаларда ёшларга берилаётган қатор имтиёз ва имкониятлар янги иқтидорларни кашф этишга сабаб бўлмоқда. Шундай ўй-хаёллар билан санъатнинг машаққатли йўлида мақсад сари оғишмай бораётган бир гуруҳ ёшларни даракладик. Зеро, уларнинг меҳнати, уринишлари қадрланиб, йилнинг энг яхши актёри, актрисаси, режиссёри сифатида эътироф этилди.

Маданият вазири айтганидек, улар учун бу машҳурлик мукофот эмас. Бу — сидқидилдан халқимизга хизмат қилаётган ва эвазига ҳеч нарса кутмаётганларнинг, юракдан ишлаётганларнинг мукофоти. Соҳадаги ислоҳотлар, имкониятлар кашф этаётган бундай юлдузлар саҳна санъати осмонида ёрқин порлар экан, ўзбек театрининг эртаси порлоқ деган эзгу ниятда уларга қулоқ тутдик.

Ҳамза ҲАСАНОВ,
“Шуҳрат” медали соҳиби,
“Йилнинг энг яхши театр актёри” номинацияси соҳиби:

— Ҳар қандай эътироф, мукофот, айниқса, театрда биргина кишига тегишли бўлмайди. Унда бутун жамоанинг меҳнати, атрофдагиларнинг йўл-йўриғи, насиҳати муҳим омил бўлади. Фалон театр актёри деган гапнинг ўзи ўша театр жамоасининг биргаликдаги ширин заҳмати, меҳнатига ишора.

Устозимиз Турғун Азизов “Актёр халқи сал ғалати бўлади. Айтайлик, чўнтагингда бир тийин йўқ, қорнинг оч. Рўзғорингда ҳам ҳеч нарса қолмаган. Бироқ битта ролинг учун томошабин гулдурос қарсак чалса, ҳақ тўламаса ҳам меҳнатингга рози бўлиб кетаверасан”, дер эди. Ростдан ҳам шундай. Томошабиннинг ҳайрати, давомли олқишига эришган ҳар бир кунимиз маош олгандай қувонамиз. Ўзбек Миллий академик драма театридай катта даргоҳда Ҳамид Олимжон, Чўлпон, Усмон Носир ролларини ижро этар эканман, халқ олқишлаганида бу қарсаклар мен учун эмас, миллат фидойилари учун чалиняпти, дейман. Чунки халқнинг уларга ҳурмати баланд. Спектакллар орқали уларни янада яқиндан таниб, меҳри ортганини айтадиган мухлислар бор. Шунинг ўзи актёрга берилган баҳо.

Машаққатларга сабр қилиш, саҳнани ойладек табаррук санаш асл театр одамининг фазилати. Тўғри, шундай пайтлар бўладики, киндик қонинг тўкилган юрт соғинчи бутун вужудингни қамраб олади. Қишлоғингда энг ёмон кўрган одамингни ҳам узоқдан бир кўрсам дейсан. Бироқ вақт тиғиз, ҳаммаси кетмакет келиб қолади. Репетицияларда банд бўламиз. Тадбирлар, спектакллар қаторлашиб туради. Ҳафта-ўн кунлаб, ундан ҳам кўпроқ муддатга гастролга кетамиз. Оилага ҳам кам вақт ажратамиз. Шунда бир хаёл ўтади: шулар керакми менга? Бироқ оний бу ҳолатдан тез чиқиб кетилади, яна ишга чалғийсиз. Чунки театр саҳнаси табаррук. Ипсиз боғланиб қолгач, уни осонликча тарк эта олмайсиз. Ҳозир-ку янги келганларни синаш муддати аввалгидай узоқ йиллаб чўзилмайди. Ўзим ҳам икки ярим-қарийб уч йил синовда юрганман. Фарҳод Абдуллаев саҳналаштирган “Кўнгил” спектаклида ўғил ролига ўзи хоҳлаб ишлайдиганлар бўлса келсин, дейилганида бажонидил борганман. Устозлар “Вой болажоним, бизга шунақа кўзи ёниб турадиганлар керак, келинг”, деб илиқ кутиб олган. Аста-секин каттароқ ролларни ҳам ижро этиб, ишга қабул қилиндим. Бир устозимиз театрда қолиш учун етти йилдан ортиқ вақт юрганини айтганида ўзимча ғурурланганман. Ҳа, театрга ишга кириш учун йиллар давомида синовдан ўтиш керак. Аммо бу синов тугади дегани эмас, театр актёри ҳар бир чиқишида имтиҳондан ўтади. Назаримда, ана шу синов, ҳаяжон завқи актёрни театрга ипсиз боғлайдиган куч бўлса керак.

Озми-кўпми театрда ишлаб, устозлардан сабоқ олиб келяпман. Бу жараёнда театр иккинчи уйимдек бўлиб қолди. Экранда кам кўринишим сабаби ҳам шу. Кўчадан фалон пулли таклиф бўлса ҳам театрдаги иш биринчи ўринда туради. Мабодо вақт орттириб, экранга чиқишга тўғри келса ҳам аввал сценарийни бир ўқиб кўраман. Чунки устозларимиз “Театр кишисимисан, демак, экранда ўйнайдиган ролингнинг ҳам салмоғи бўлсин”, дейди.

Улуғларнинг йўли шарафли экан. Чўлпон образи туфайли энг яхши актёр сифатида эъзозландим. Кўпчилик “Мукофот олишингизни билармидингиз?” деб сўрайди. Тўғриси, бир кун олдин ҳам номзодим қўйилганидан бехабар эдим. Ваҳоланки, “Янги Ўзбекистон юлдузлари” миллий мукофотининг тақдирлаш маросими бўладиган куни спектаклда роль ўйнашим керак эди. Ҳар доимгидек ролимга тайёрланиб юргандим, Маданият вазирлигидан қўнғироқ бўлди. Тадбирга таклиф қилиндим. Тақдирланишимни билмаганим учун ҳам шунчаки таклиф қилишяпти деб ўйладим. Эртаси куни спектаклим борлигини айтиб, узр сўрадим. Бир оздан сўнг яна ўша рақамдан қўнғироқ бўлди. Бояги йигит “Ака, яхши ният: мабодо мукофот олиб қолсангиз-у, ўзингиз бўлмасангиз ғалати-да”, деди. Қолаверса, театр раҳбарияти ҳам тадбирга боришим кераклиги, ролни партнёрим ўйнаб туришини айтди. Вазирликдаги йигитнинг гапларидан ниманидир сездимми, билмадим, негадир уйимда меҳмон бўлиб турган ота-онамни ўйладим. Уларни ҳам олиб боришга рухсат сўрадим. Тўғри қилган эканман, ота-онам жонли тарзда энг қувончли дамларимга шерик бўлди. Исм-фамилиям эълон қилиниб, саҳнага чиқаниимда, уларнинг кўзида қувонч ёшини кўрдим. Шу ергача етиб келишимнинг илк сабабчиларига саҳнада туриб миннатдорлик билдирдим. Бағримга босганимда эса менинг ҳам кўзимдан севинч ёши тўкилди. Бахтнинг энг юқори нуқтасида тургандек эдим. Тўғри, аввал ҳам тақдирланганман, кўплаб эътирофлар бўлган. Аммо энг яхши бўлишдек мукофот жуда ҳаяжонли, ўта масъулиятли рағбат. Номи каби ўзи ҳам энг яхши мукофот, энг яхши эътироф. Насиб этса, халқимизга ижодим орқали миллат қаҳрамонларини яқиндан танитишга бор салоҳиятимни сарфлайман.

Актёр ҳар бир чиқишида имтиҳондан ўтади

Шунингдек, бугун дунё театр саҳналаридан ортда қолмасликка ҳаракат қилиняпти. Спектаклларимиз чет элларда намойиш этилмоқда. Шу орқали кўплаб давлатларда ўзбек театри ўз ўрнини топиб бормоқда. Биз ҳам хорижлик ҳамкасбларимизни дўстона кутиб оляпмиз. Ижодий ҳамкорлик, касбий маҳорат алмашинуви жадал йўлга қўйиляпти.

Чет эллик режиссёрлар билан суҳбатлашганимизда ўзбек режиссурасини янги босқичга олиб чиқиш ҳақида ўйлаймиз. Ўзбек режиссурасида ҳам туб бурилиш ясаш фурсати аллақачон келган. Қанча тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмасин, мажлислар ўтказилмасин, асл режиссёрларни топиб, имконият берилмас, уларга кенг йўл очилмас экан, туб бурилиш бўлмайди. Шунда тарихда қолган “Олтин девор”, “Келинлар қўзғалони”, “Парвона”, “Темир хотин”га ўхшаган спектакллар пайдо бўлади.

Театр режиссёрлиги — катта бир йўналиш. Бироқ бу билан кино ёки телевидение режиссёрларини камситмоқчи эмасман. Чунки режиссёр борки, санъат одами. Қайси йўналишда бўлмасин, ўз ишини уддалайди. Айтиш керакки, театр режиссёрлиги соҳасидаги имкониятлар, албатта, пойтахт даражасида эмас. Шунга қарамай, театримизнинг ўзига ишончи ортяпти. Олдимизга катта мақсадлар қўйганмиз. Саҳналаримиз замонавий жиҳозлар билан безалиш арафасида. Шу ўринда пойтахтда қолиш имкониятим катта бўлганини айтишни истардим. Устозларим Шуҳрат Аббосов ва Баҳодир Йўлдошевдан таълим олиб, “Дийдор” театр студиясида тажриба орттирганман. Устозлар дуосини олган бўлсам-да, негадир вилоят театрида ишлагим келаверган. Насиб қилса, шу ерда ҳам ўрин топаман, деганман. Худога шукр, шундай бўлди. Бу йилги мукофотдан аввал ҳам кўплаб муваффақиятларга эришдик. Шукур Бурҳоновдан кейин “Шоҳ Эдип” спектаклини янгича услубда саҳналаштирганимиз анча шов-шув бўлган, “Эътироф” мукофотига лойиқ кўрилган.

Ўтган йили “Кулолнинг армони” деган спектаклни саҳнага олиб чиқдик. Янгича услубда, мусиқий безакларга бой ва миллий қадриятларимизга уйғун спектакль яралди. Бош қаҳрамон — ҳаётда тирик инсон, риштонлик машҳур кулол Тоҳир Ҳайдаров. У кўҳна Риштон кулолчилик санъатини ибратли давом эттираётганлардан. Унинг ҳаёти ва фаолияти ўрнак олишга арзийди. Ватанпарварлиги миллийликка муҳаббати ниҳоятда кучли. Тоҳир аканинг уйига борганимда бунга амин бўлдим. Қишлоғини бутун дунёга танитиш мақсадини олдига қўйган кулолнинг армони ҳам шу туйғулардан яралгандир, балки. Гап шундаки, кулол севимли шоири Муҳаммад Юсуфнинг “Ватан” шеърини сопол лаганга туширган. Уй-музейига келган шоир кулолдан шу лаганни беришини сўраган. Бироқ кулол шоирга бу лаган биринчи нусха экани, кейинги сафар келишига бошқа тайёрлаб беришини айтган. Орадан кўп ўтмай, Муҳаммад Юсуф вафот этади. Кулолнинг армони унга шу лаганни бермагани бўлиб қолди. Шоирнинг оила аъзоларига Муҳаммад аканинг шеърлари туширилган кўплаб сопол идишларни совға қилса-да, кўнглининг бир четида ўша армон яшайверади. Зеро, Тоҳир Ҳайдаров ҳам ватанни Муҳаммад Юсуфдай севади.

Мана шуларни эшитгач, спектаклни қисқа муддатда саҳналаштириб бўлмаслигини тушундим. Ўша пайтда бу қандай спектакль бўлади, деганлар кўп бўлди. Ҳатто мутахассислар ҳам унинг муваффақиятига ишонгиси келмаган. Спектакль саҳна юзини кўргач, улар ҳайратини яширмади. Ижобий фикрлар билдирилди. Айнан шу асар катта саҳнада ғолиблик статуэткасини баланд кўтаришимга хизмат қилди.

Ёшлар миллатнинг жасоратли аёллари ҳақида кўпроқ билишини истайман

Севара ШОДИЕВА,
“Йилнинг энг яхши театр актрисаси” номинацияси соҳиби:

— Театрдаги илк ижром Жульетта роли бўлди. Дастлабки муваффақиятим учун яқинларим, устозларим, кўплаб томошабинлардан илиқ фикрлар эшитдим. Бироқ меҳнатларим эътирофида “Туркистон болалари” спектаклидаги ролим — Хайринисо Мажидхоновага кўпроқ эътибор берилди деб ўйлайман. Чунки бугунги ёруғ, бахтиёр кунларга етишимизда жонини фидо қилган жадидлар, айниқса, жадид аёлларнинг ўрни катта. Улар асл қаҳрамонлардир!

Ўтган йили Ўзбекистон давлат драма театрида Жавлон Жовлиевнинг “Қўрқма” асари асосида ёзилган “Туркистон болалари” пьесаси режиссёр Расулжон Тоғайқулов томонидан саҳналаштирилди. Спектаклдаги Хайринисо Мажидхонова ролига мен муносиб кўрилганимда елкамга оғир юк тушгандай бўлди.

Туркистондан Германияга ўқишга кетган талабалар орасида бўлган қаҳрамоним тиббиёт ва кимё соҳасида таҳсилнинг дастлабки пайтларидаёқ кўплаб ютуққа эришган. Аммо бу қувонч узоққа чўзилмади. Собиқ иттифоқнинг Германиядаги элчихонаси талабаларнинг ўқишини хоҳламай, уларга турли тузоқлар қўя бошлайди. Лекин ватан равнақи учун охиригача ўқишга қарор қилган ёшлар ортга қайтмайди. Совет ҳукумати талабаларнинг моддий таъминотини ҳам чеклаб қўяди. Улар барибир таслим бўлмайди. Хайринисо эса кўчалардаги турли театр томошаларида иштирок этиб, дўстларига ҳам моддий ёрдам беради. Зўрға ўқишни тамомлаб, ватанга қайтган ёшларни Чўлпон, Файзулла Хўжаев, Абдурауф Фитрат каби жадидлар кутиб олади. Уларнинг ишлаши учун шароит яратиб беради. Қизлардан Хайринисо ва Марям шифохона очади. Хайринисо жуда кўп луғат китоблар тайёрлаб, кимёвий кашфиётлар қилади. Бироқ бу ҳам кўпга бормайди. Ҳукумат Хайринисо ва бошқа талабаларни турли бўҳтонлар билан қамоққа олади. Отаси ватан хоини дея қамоққа олинадиган пайтда Хайринисо барча айбни ўз бўйнига олади. Спектаклда хаёлан отаси билан гаплашган бу жасоратли қиз “Менинг тақдиримдан қўрқиб, сингилларимни ўқитмай қўйманг. Улар ўқимаса, ўзбек қизлари — мен кабилар беҳуда ўлиб кетган бўламиз”, дейди. Мана шу лаҳзаларда Хайринисо Мажидхоновага кўпроқ яқинлашдим. Ўзимни Туркистоннинг гуллаб-яшнаши, хотин-қизларнинг билимли бўлиши учун жонидан ҳам кечган аёл ўрнида тасаввур қилдим. Шу яқинлик, шу тасаввур елкамдаги юкни бир оз енгиллатди.

Устозларим кўмагида жасоратли ўзбек аёли образини ярата олдик деб ўйлайман. Хайринисога шу даражада меҳр қўйибманки, совет ҳукумати вакиллари ролини ўйнаган актёрларимизни муайян муддат ёмон кўриб юрдим. Шунда қаҳрамонимнинг бундай хўрлик, ноҳақликларга қандай бардош бергани ҳақида кўп ўйладим. Бугунги дориламон кунларимиз учун шукрона айтдим.

Хуллас, ижро этаётган ҳар бир ролимдан сабоқ олишга интиламан. Бир куни бахтиёр севишганлар ролини ўйнасангиз, бошқа куни Хайринисодек юрт фидойиларини кўрсатиб беришга тўғри келади. Шу маънода, касбимизнинг машаққатли жиҳатлари кўп.

Давлатимиз раҳбари тарихий шахслар образини кўпроқ яратиш, уларни халққа танитишга бош-қош бўлиб турибди. Бундай вазиятда театр актёрлари маза қилиб ишлайди. Уларга бундай эътибор куч беради. Мен ҳам келгусида Бибихоним, Зебинисо, Тўмарис каби қаҳрамон аёллар ролини ижро этсам дейман. Буюк аждодимиз Алишер Навоийнинг Ширини сингари образларда ўзимни кўришни мақсад қилганман. Чунки ёшлар халқимизнинг жасоратли, матонатли аёллари ҳақида кўпроқ билишини истайман.

Санъатда ҳам спортдаги каби катта куч бор

Обид АБДУЛЛАЕВ,
“Йилнинг энг яхши режиссёри” номинацияси соҳиби:

— Фарғона вилояти мусиқали драма театрида доим аҳил жамоа кучини ҳис қиламан. Уларнинг меҳри, бир-бирига ҳурмати ҳаётимга мазмун беради.

Президентимиз театр режиссёрлигига алоҳида эътибор қаратаётгани бежиз эмас. Чунки маҳоратли режиссёрлар саноқли. Ўртада тажрибали, катта авлод режиссёрлари билан узилиш бор. Шунинг учун ҳам ёш режиссёрларни, албатта, маҳорат мактабларида ўқитиш керак. Уларнинг дунёқарашини кенгайтириш, ватанпарвар, маънан юксак инсон сифатида тарбиялаш соҳага сезиларли таъсир ўтказади. Нима учун жадид боболаримиз театрга кўпроқ урғу берган? Чунки Учинчи Ренессансни қуришда театрнинг ўрни катта бўлишини улар яхши билган. Шунинг учун ўзлари асарлар ёзган, роллар ижро этган, жон-жаҳди билан тарғибот ишларини олиб борган. Шу йўл орқали халқнинг маънавиятини юксалтириш ҳақида ўйлаган.

Бугун мамлакатимизда театр санъати ривожига жиддий эътибор берилаётгани сабаби ҳам шундан. Бир пайтлар соҳага етарлича эътибор қаратилмади. Оқибатда йўқотишлар бўлди. Ҳозир театр бинолари замонавий шаклда таъмирланмоқда. Бошқа имкониятлар ҳам кенгайган. Бу соҳадан четлашган кўплаб ходимларни ибратхонага қайтаряпти. Мунтазам рағбатлантиришлар, ойлик маош ошгани эса ишга иштиёқни кучайтирди.

* * *

Ўзбек театрининг илғор, ёш вакилларини тинглаб, кўнглимиз тоғдек кўтарилди. Улар қайноқ ижод муҳитида тобланиб, пишиб етилаётганидан хурсанд бўлдик. Бундай интилувчан, ўз касбини севадиган ижодкорларга ҳар қанча шароит яратилса, арзийди. Дарвоқе, театр соҳасидаги йилнинг энг яхшилари орасида Қашқадарё вилояти қўғирчоқ театрининг “Алп ўғлон” спектакли ҳам бор. Бу юртимизда театр санъатининг пойдевори бўлмиш қўғирчоқ театрларига алоҳида эътибор самараси. Фахр билан айтиш жоиз: ҳар йили ТУРКСОЙ Бош котиблиги ва Туркиянинг “Тиятро” газетаси ҳамкорлигида бериладиган “Халқаро театр мукофоти” Сурхондарё вилояти қўғирчоқ театри директори Олмахон Бердимуродовага ҳам насиб этди. Демак, театрларимизни пойдеворидан бошлаб ўзгартириш, мустаҳкам қилиб қуриш йўлидаги саъй-ҳаракатлар самара бера бошлади. Бундай ўзгаришлар фақат Тошкент шаҳридаги театрлар билан чекланиб қолмаётгани янада қувонарли.

Муножат МЎМИНОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари таҳририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул.

Босмахона телефони: (71) 233-11-07.

Қабулхона: (71) 233-56-33 Девонхона ва эълонлар: (71) 233-70-98 E-mail: info@yuz.uz Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** Г-146.
37346 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Санжар Эшмуродов
Мусаҳҳиҳ: Аслиддин Абдуразақов
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100060, Тошкент шаҳри,
Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎзА якуни — 22:03 Топширилди — 00:50